

Nieuwsbrief - STAB OGR Updates

Nummer 21, 2025

Redactie: mr. G.A. Keus, mr. J.K. van de Poel, mr. ir. O.W.J.M. Scholte, mr. R. Veenhof en bc. K-RMT P.A.H.M. Willems.

INHOUDSOPGAVE

Rechtbank

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2025:6283](#) 10-10-2025

Omgevingsvergunning/Boxtel

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2025:6266](#) 10-10-2025

Voorkeursrecht/Vught

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2025:6158](#) 07-10-2025

Omgevingsvergunning milieu/Noord-Brabant

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2025:3969](#) 02-10-2025

Handhaving/Drenthe

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2025:8094](#) 29-09-2025

Handhaving/Montferland

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2025:5801](#) 19-09-2025

Handhaving en omgevingsvergunning/Oss

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2025:9053](#) 19-09-2025

Handhaving/Weert

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2025:11621](#) 17-09-2025

Omgevingsvergunning/Rotterdam

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2025:6754](#) 16-09-2025

Handhaving/Ouder-Amstel

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2025:10943](#) 17-06-2025

Handhaving/Haarlemmermeer

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2025:3256](#) 15-05-2025

Omgevingsvergunning/Alphen-Chaam

Raad van State

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2025:4953](#) 15-10-2025

Handhaving/Nijmegen

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2025:4610](#) 08-10-2025

Bestemmingsplan/Oss

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2025:4651](#) 01-10-2025

Omgevingsvergunning/Roermond

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2025:4546](#) 24-09-2025

Omgevingsvergunning/Den Haag

Annotatie

[De inconsistente bedoeling van de wetgever over vergunningvrije geluidgevoelige gebouwen](#)

mr. drs. H. Nijman

Annotatie

[Geen onderzoeksplichten via vergunning in het kader van actualisatie in verband met BBT](#)

mr. R. Bruijnsteen

ANNOTATIE

De inconsistente bedoeling van de wetgever over vergunningvrije geluidgevoelige gebouwen**mr. drs. H. Nijman**

1. Deze uitspraak is interessant vanwege de expliciete terugkoppeling die aan de wetgever wordt gegeven. Worden geluidgevoelige gebouwen die vergunningvrij worden gerealiseerd wel of niet beschermd tegen geluidhinder van individuele bedrijven en andere ‘activiteiten anders dan wonen’?
2. De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) laat zich over deze vraag uit, omdat de raad van de gemeente Zuidplas een herstelbesluit moet nemen. Daarbij moet worden beoordeeld of sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat ter plaatse van mantelzorgwoningen die vergunningvrij zouden kunnen worden gebouwd. Deze mantelzorgwoningen zijn nog niet feitelijk aanwezig, maar zouden wel mogen worden gebouwd zodra de bestaande bedrijfswoningen een planologische status als burgerwoning krijgen. De Afdeling overweegt dat het onder het stelsel van de Omgevingswet niet is uitgesloten dat er vergunningvrij een mantelzorgwoning kan worden geplaatst die vervolgens bescherming geniet tegen geluidhinder, ook al lijkt de wetgever dit niet zo te hebben bedoeld.
3. Uit de uitspraak blijkt helaas niet in hoeverre partijen ter zitting hebben gefilosofeerd over de strekking van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en de aangehaalde passages in de Nota van Toelichting bij het Bkl. De Afdeling is hoe dan ook oplettend en confronteert de wetgever met een passage die in 2018 in de Nota van Toelichting is opgenomen in het artikelsgewijs commentaar bij artikel 5.55 van het Bkl.
4. Voor de leesbaarheid wordt het citaat uit de Nota van Toelichting hier nogmaals opgenomen:

‘Bij het toelaten van een (wijziging van een) activiteit wordt alleen gekeken naar het geluid door die activiteit op geluidgevoelige gebouwen die toegelaten zijn op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit. (...). Ook betekent dit, dat een geluidgevoelig gebouw dat vergunningvrij gebouwd is, zoals een mantelzorgwoning, niet onder het

toepassingsbereik van paragraaf 5.1.4.2 valt. Immers, deze geluidgevoelige gebouwen zijn niet toegelaten bij omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit. Dit is een voortzetting van de regeling uit de Wet milieubeheer op grond waarvan de planologische status bepalend is voor de bescherming tegen geluid. Het feitelijke gebruik van een gebouw is daarbij niet van belang. Andersom geldt hetzelfde: bij het toelaten van een (wijziging van een) geluidgevoelig gebouw wordt alleen gekeken naar het geluid op dat gebouw door die activiteit die is toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit.'

5. Deze passage doet het voorkomen alsof het buiten beschouwing laten van vergunningvrije bouw mogelijkheden een 'voortzetting van de regeling uit de Wet milieubeheer' zou zijn 'op grond waarvan de planologische status bepalend is voor de bescherming tegen geluid'. Het klopt dat de planologische status al bepalend was. De uitleg dat het daarbij uitsluitend zou gaan om gebouwen die zijn toegelaten via het omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit, klopt niet.

6. Met de 'regeling uit de Wet milieubeheer' wordt bedoeld op artikel 2.14, zevende lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Deze bepaling luidde voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet als volgt:

'Bij de toepassing van het eerste lid worden gronden en bouwwerken in de omgeving van de inrichting in aanmerking genomen overeenkomstig het bestemmingsplan, de beheersverordening, of, indien met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, van het bestemmingsplan of de beheersverordening is afgeweken, de omgevingsvergunning.'

7. Dit zevende lid is per 1 januari 2013 aan artikel 2.14 van de Wabo toegevoegd via de Wet op de plattelandswoningen. In de bijbehorende Memorie van Toelichting is uitvoerig beschreven wat de achtergrond is van deze bepaling. Tot dat moment was het vaste jurisprudentie dat ook gebouwen die illegaal in gebruik waren als woonruimte, werden beschermd tegen geluidhinder. Dat zorgde ervoor dat illegaal handelen werd beloond met een hoger beschermingsniveau. Ook waren de onderzoekslasten hoog, omdat het feitelijke gebruik van omliggende gebouwen in kaart moest worden gebracht. De Memorie van Toelichting noemt zowel het illegaal bewonen van kantoorruimte als voorbeeld, als het gebruik van een agrarische bedrijfswoning als burgerwoning. Gebeurde dat vroeger in strijd met het bestemmingsplan, dan leverde het feitelijke gebruik als woning zonder relatie met het agrarisch bedrijf een belemmering op voor het bedrijf in kwestie. Ineens werd die bedrijfswoning dan behandeld als ware het een burgerwoning.

8. De oplossing van de Wet op de plattelandswoningen was om de planologische status bepalend te laten zijn. Daarmee werd dus onderscheid gemaakt tussen illegaal en legaal

gebruik. In de Memorie van Toelichting is dit als volgt verwoord (Kamerstukken II 2011/12, 33078, nr. 3, p. 7):

‘Zoals aangegeven in de nota van toelichting bij het Activiteitenbesluit is ook op bedrijventerreinen sprake van bewoning van bedrijfswoningen door derden in strijd met de bestemming met als consequentie dat het bijbehorende bedrijf in zijn bedrijfsvoering wordt belemmerd. Ook voor die situaties maakt dit wetsvoorstel hieraan een einde: illegaal bewoonde panden zonder woonbestemming worden dus niet meer beschermd. Teneinde te bevorderen dat alleen nog de planologische status van gronden en opstallen, en niet langer het feitelijk gebruik, bepalend is voor het beschermingsniveau ingevolge de milieuwetgeving, wordt met dit wetsvoorstel allereerst de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) aangepast. Deze aanpassing heeft, zoals gezegd, een bredere strekking. In het kader van de toetsingsgronden voor de beoordeling van een aanvraag om een omgevingsvergunning voor het oprichten, het veranderen of veranderen van de werking of het in werking hebben van een inrichting (voorheen: een milieuvergunning) zal worden geregeld dat bij het beoordelen van de aanvraag een koppeling wordt gelegd tussen milieu en ruimtelijke ordening. Deze houdt in dat bij het beschermen van woningen en andere functies in de omgeving van de inrichting niet langer moet worden uitgegaan van het feitelijk gebruik daarvan, maar van de planologische status (voetnoot) van de betrokken gronden en opstallen.’

9. In de voetnoot is het volgende vermeld:

‘Idealiter wordt de planologische status bepaald door de bestemming die in een bestemmingsplan aan gronden en opstallen is toegekend. Deze status kan echter ook uit andere besluiten of omstandigheden voortvloeien, bijvoorbeeld overgangsrechtelijke bepalingen in een bestemmingsplan of een omgevingsvergunning waarbij de strijd met het vigerende bestemmingsplan wordt opgeheven. Bij de wettelijke vormgeving is ook met dergelijke omstandigheden rekening gehouden.’

10. De Memorie van Toelichting bij de Wet op de plattelandswoningen onderkent dat de legale status van het woongebruik niet altijd rechtstreeks voortvloeit uit het bestemmingsplan. Andere citaten in de Memorie van Toelichting verwijzen naar de mogelijkheid dat het legale gebruik volgt uit een ander besluit zoals een omgevingsvergunning, of uit overgangsrechtelijke bepalingen. Op pagina 17 van de Memorie van Toelichting is het brede scala aan mogelijkheden nogmaals verwoord:

‘De formulering komt erop neer dat de planologische status bepalend is voor de vraag of sprake is van een woning in de zin van de Wet geluidhinder die op basis van die wet bescherming geniet, ongeacht uit welk besluit die status precies volgt.’

11. De kern van deze citaten is duidelijk dat het in 2014 de bedoeling van de wetgever was om

onderscheid te maken tussen legaal en illegaal gebruik. Dit is een ander onderscheid dan in de Nota van Toelichting bij artikel 5.55 van het Bkl wordt gemaakt. Hoe relevant is het of een bouwmogelijkheid rechtstreeks voortvloeit uit het omgevingsplan, of dat de bouwmogelijkheid voortvloeit uit de Omgevingswet met bijbehorende AMvB's en ministeriële regelingen? In beide gevallen is het een legaal gebouw, waarbij het feitelijke gebruik als woning niet bepalend is. Ten onrechte suggereert de Nota van Toelichting bij artikel 5.55 van het Bkl dat het maken van een dergelijk onderscheid een voortzetting is van de regeling onder de Wet milieubeheer.

12. Overigens valt te betwijfelen of het onder de Omgevingswet daadwerkelijk de bedoeling is van de wetgever om vergunningvrije geluidgevoelige gebouwen uit te zonderen van de verplichting om de aanvaardbaarheid van de geluidbelasting te beoordelen. De Nota van Toelichting bij artikel 12.8 van het Bkl wijst mijns inziens in een andere richting. Dit is bovendien een recentere tekst. Artikel 12.8 van het Bkl is namelijk via het Aanvullingsbesluit geluid aan het Bkl toegevoegd.

13. Artikel 12.8 van het Bkl regelt dat mantelzorgwoningen die op grond van artikel 22.36 van de bruidsschat zijn toegelaten, niet als geluidgevoelig gebouw worden aangemerkt bij de toepassing van de instructieregels uit het Bkl voor wegen, spoorwegen en industrieterreinen. Voor deze wegen, spoorwegen en industrieterreinen geldt onder de Omgevingswet een systeem van geluidproductieplafonds (gpp's) en een daarvan afgeleid geluidaanachtsgebied. Relevant is dat deze uitzondering voor mantelzorgwoningen alleen geldt voor zover de mantelzorgwoningen zijn toegelaten op grond van de bruidsschat. De reikwijdte van deze bepaling is dus beperkt tot de periode waarin het tijdelijke deel van het omgevingsplan van toepassing is. De uitzondering eindigt zodra de bruidsschat is omgezet naar het nieuwe deel van het omgevingsplan. De gemeente zal bij die omzetting besluiten of en welke regels er gaan gelden voor vergunningvrije bouwwerken. Het is dus niet zo dat een mantelzorgwoning onder de Omgevingswet permanent niet als geluidgevoelig gebouw wordt aangemerkt.

14. De achtergrond van deze uitzondering in artikel 12.8 van het Bkl is dat het complex is om vergunningvrije bouwmogelijkheden te betrekken bij de toepassing van de regels voor gpp-plichtige activiteiten. De besluitvorming daarover ligt vaak bij andere overheden (buurgemeenten met grote industrieterreinen, provincie, Rijk), die niet gelijktijdig beslissen over het continueren van vergunningvrije bouw- en gebruiksmogelijkheden in het nieuwe deel van het omgevingsplan. Een uitzondering is niet nodig voor de toepassing van de instructieregels voor geluid door activiteiten die al zijn opgenomen in paragraaf 5.1.4.2 van het Bkl (geluid van individuele bedrijven en overige activiteiten dan wonen). De gemeenteraad beslist bij de eerste toepassing van die regels op hetzelfde moment over het toegelaten geluid van activiteiten alsook over het continueren van vergunningvrije bouw- en

gebruiksmogelijkheden. Dit is verwoord in de Nota van Toelichting bij artikel 12.8 van het Bkl (Staatsblad 2020, nr. 557, p. 328).

15. De wetgever verwijst daarbij naar een passage uit de Nota van Toelichting op het Invoeringsbesluit Omgevingswet (Staatsblad 2020, 400, p. 1033-1034). Deze passage gaat nader in op de keuzes die gemeenten kunnen maken om te bepalen welke bouwmogelijkheden vergunningvrij worden gemaakt:

‘Zoals al eerder beschreven, zijn gemeenten binnen de kaders van de Omgevingswet en van toepassing zijnde instructieregels en instructies vrij om de categorie van vergunningvrije bouwwerken, zoals die bij aanvang in de bruidsschat is aangewezen, verder uit te breiden of te beperken. (...) Uiteindelijk ligt het voor de hand dat de in de bruidsschat gereguleerde categorie van vergunningvrije bouwwerken, in het nieuwe deel van het omgevingsplan een andere vormgeving krijgt. (...) Daarbij zullen de bouwmogelijkheden meer per locatie verschillend worden gereguleerd, waarbij het afhankelijk van de (instructie)regels en type bouwwerken zal gaan om rechtstreeks werkende algemene regels (al dan niet in combinatie met een meldingsplicht of andere informatieplicht) of een vergunningplicht met beoordelingsregels. Dit zal naar verwachting het aantal gevallen waarin geen vergunningplicht meer zal gelden, aanmerkelijk kunnen vergroten. Op gevoeliger locaties kan deze keuze echter ook anders uitpakken en leiden tot juist minder vergunningvrije bouwwerken. Denk daarbij aan cultuurhistorisch waardevolle locaties of locaties die blootstaan aan veiligheidsrisico’s of milieubelasting.’

16. Op 29 september 2025 is met de wijziging van de Vangnetregeling Omgevingswet (Staatscourant 2025, nr. 32257) een soortgelijke overgangsbepaling ingevoerd om te regelen dat mantelzorgwoningen die op grond van de bruidsschat zijn toegelaten niet worden beschermd tegen geluidhinder van deze ‘overige activiteiten dan wonen’. Het gaat dan om een uitzondering op de geluidregels voor bedrijven die zijn opgenomen in paragraaf 22.3.4 van de bruidsschat, grotendeels ter continuering van de geluidregels uit het voormalige Activiteitenbesluit milieubeheer. Het nieuwe artikel 2.3b van de Vangnetregeling Omgevingswet luidt als volgt:

‘In aanvulling op artikel 22.55 van de bruidsschat is paragraaf 22.3.4 van de bruidsschat ook niet van toepassing op het geluid door een activiteit op een geluidgevoelig gebouw waarin huisvesting in verband met mantelzorg alleen is toegelaten op grond van artikel 22.36, aanhef en onder a of c, van de bruidsschat.’

17. Deze bepaling regelt niet dat mantelzorgwoningen in het geheel niet worden beschermd tegen geluidhinder onder de Omgevingswet. De bepaling uit de Vangnetregeling heeft uitsluitend betrekking op mantelzorgwoningen die ‘alleen’ zijn toegelaten op grond van de

bruidsschat. De werking van deze bepaling is evenals artikel 12.8 van het Bkl beperkt tot de periode dat het tijdelijke omgevingsplan van toepassing is. Bij de omzetting zullen bouwmogelijkheden voor mantelzorgwoningen alsnog op aanvaardbaarheid moeten worden beoordeeld. Opvallend is dat in de Nota van Toelichting bij deze wijziging van de Vangnetregeling wordt verwezen naar de hier becommentarieerde uitspraak van de Afdeling (zie Staatscourant 2025, nr. 32257, p. 15):

‘Anders dan andere regels in hoofdstuk 2 van de Vangnetregeling kunnen de onderhavige nieuwe regels niet worden meegenomen als een gemeente een (al dan niet beleidsneutrale) omzetting van de met de bruidsschat overgedragen milieuregels naar het nieuwe deel van het omgevingsplan wil doorvoeren. Het Bkl vereist op dit moment dat alle (potentiële) mantelzorgwoningen worden getoetst aan de milieuregels. Hoewel niet verwacht wordt dat die milieuregels objectief in de weg zullen staan aan het toelaten van mantelzorgwoningen op daarvoor geschikte achtererven of in bestaande gebouwen, moet de aanvaardbaarheid van geluid, trillingen, geur en slagschaduw volgens de huidige regels van het Bkl worden beoordeeld als deze mantelzorgwoningen worden toegelaten in het omgevingsplan, mede in relatie tot omliggende functies zoals bedrijven en infrastructuur. Dit is bevestigd in een recente uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS 13 augustus 2025, ECLI:NL:RVS:2025:3859).’

18. Gemeenten zijn in beginsel vrij om de regels voor vergunningvrije bouwwerken zelf vorm te geven. Die regeling kan per gebied ruimer of beperkter zijn. Dat impliceert dus een afweging omtrent de evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De gemeente zal immers moeten toelichten waarom er op de ene locatie meer vergunningvrije mogelijkheden zijn dan op een andere locatie.

19. Interessant is ook hoe de mogelijkheid om vergunningvrij een geluidgevoelig gebouw te realiseren, zich verhoudt tot artikel 5.6o van het Bkl. Daarin is geregeld dat de ‘waarden voor het geluid door een activiteit op een geluidgevoelig gebouw’ gelden 1) op de gevel, als het gaat om een geluidgevoelig gebouw, en 2) op de locatie waar een gevel mag komen, als het gaat om een nieuw te bouwen geluidgevoelig gebouw. De wetgever heeft hier juist beoogd om ook geprojecteerde geluidgevoelige gebouwen te beschermen tegen geluidhinder. Ik heb geen passages gevonden waaruit blijkt dat dit anders zou moeten zijn voor mantelzorgwoningen of andere vergunningvrij te realiseren geluidgevoelige gebouwen. Het maken van een dergelijke uitzondering kan mijns inziens alleen aan de orde zijn indien aan de voorkant een afweging over de ruimtelijke aanvaardbaarheid plaatsvindt, dus op het moment dat besloten wordt dat bepaalde geluidgevoelige gebouwen vergunningvrij kunnen worden gerealiseerd. Dat verhoudt zich niet met de (veronder)stelling dat vergunningvrije bouwmogelijkheden überhaupt niet aan de ETFAL-criteria hoeven te worden getoetst.

20. Overigens blijkt uit de toelichting op de wijziging van de Vangnetregeling dat het kabinet voornemens is om in het Besluit versterking regie volkshuisvesting te regelen dat mantelzorgwoningen vergunningvrij blijven (Staatscourant 2025, nr. 32257, p. 15). Dat beperkt mogelijk weer de vrijheid die gemeenten hebben om dit zelf in het omgevingsplan te bepalen. Of dat ook betekent dat op rijksniveau wordt bepaald dat mantelzorgwoningen geen geluidgevoelig gebouw zijn (de toelichting maakt melding van een voorgenomen wijziging van het Besluit bouwwerken leefomgeving met die strekking) en in het geheel niet aan de ETFAL-criteria hoeven te worden getoetst, zal moeten blijken.

21. De terugkoppeling van de Afdeling maakt in ieder geval duidelijk dat gemeenten er verstandig aan doen zich niet te baseren op bedoelingen die in een (oude) Nota van Toelichting zijn verwoord. De uiteindelijke wetstekst is bepalend en die laat vooralsnog weinig ruimte voor creatieve interpretaties.

ANNOTATIE

Geen onderzoeksplichten via vergunning in het kader van actualisatie in verband met BBT***mr. R. Bruijnsteen***

1. Deze uitspraak gaat over een besluit tot ambtshalve wijziging van de vergunningvoorschriften die gelden voor een pluimveeslachterij in Leek. De gewijzigde voorschriften gaan over de beste beschikbare technieken (BBT) en legionella. In deze annotatie gaan wij in op het BBT-aspect; in de onderhavige uitspraak is het oordeel dat onderzoeksplichten in het kader van de actualisatieplicht in verband met nieuwe BBT niet via de vergunning aan de vergunninghouder kunnen worden opgelegd.

2. De feiten: de pluimveeslachterij in kwestie heeft een revisievergunning van 13 december 2010. Op 4 mei 2022 heeft de Omgevingsdienst Groningen (ODG) namens het bevoegd gezag – het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Westerkwartier (hierna: het college) – de pluimveeslachterij een brief gestuurd. De ODG schrijft te hebben beoordeeld of de bestaande vergunningvoorschriften nog in lijn zijn met de actuele technische ontwikkelingen en milieueisen zoals beschreven in de BBT-conclusies bij de BREF Slacht- en destructiehuizen en de BREF Voedingsmiddelen en zuivel. Ten aanzien van de BREF Slacht- en destructiehuizen zou de pluimveehouderij in 2014 een BBT-toets hebben uitgevoerd, maar de ODG is niet bekend met het resultaat daarvan. Voor de BREF Voedingsmiddelen en zuivel is op 4 december 2019 een aangepaste BBT-conclusie gepubliceerd. Gelet hierop en ter uitvoering van de actualisatieplicht van artikel 2.31, eerste lid, onder b, en tweede lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) verzocht de ODG in de brief uit 2022 om aan te geven in hoeverre de pluimveehouderij voldoet aan de BBT-conclusies van de BREF Slacht- en destructiehuizen en de BREF Voedingsmiddelen en zuivel. De ODG heeft de pluimveehouderij in de brief uitdrukkelijk gewezen op de medewerkingsplicht van artikel 2.31a, tweede lid, van de Wabo.

3. De pluimveehouderij reageert niet op de brief. Ruim anderhalf jaar na het verzenden van de brief – op 7 december 2023 – legt de ODG namens het college een ontwerpbesluit ter inzage en uiteindelijk volgt op 3 september 2024 het besluit in primo tot wijziging van de

vergunningvoorschriften van de pluimveehouderij. Met dat besluit heeft het college voorschriften aan de vergunning verbonden die ertoe strekken dat

i) de pluimveehouderij een analyse uitvoert waaruit blijkt in hoeverre zij aan de BBT-conclusies uit de BREF Slacht- en destructiehuizen en de BREF Voedingsmiddelen en zuivel voldoet;

ii) van die analyse een rapport opgesteld wordt;

iii) het rapport eventuele afwijkingen van de BBT-conclusies waarvoor gelijkwaardige maatregelen zijn getroffen toelicht en voldoende motiveert;

iv) het rapport voor eventuele afwijkingen die niet als gelijkwaardig worden beschouwd, onderbouwd aangeeft hoe en binnen welke termijnen die afwijkingen ongedaan worden gemaakt; en dat

v) het rapport binnen drie maanden na het van kracht worden van het besluit ter beoordeling aan het college wordt toegestuurd. Als het college het nodig acht, moet het onderzoek worden aangevuld en opnieuw worden aangeboden.

4. De pluimveeslachterij meent dat het college onvoldoende heeft onderzocht of haar inrichting voldoet aan de toepasselijke BBT, én stelt dat de inrichting dat wel doet. Het college wijst erop dat zij geen reactie heeft gekregen op het informatieverzoek van 4 mei 2022 en dat de pluimveehouderij niet onderbouwt dat de inrichting inderdaad voldoet aan de relevante BBT en dat herziening van de vergunningvoorschriften dus niet nodig zou zijn.

5. De rechtbank verklaart het beroep gegrond en vernietigt het bestreden besluit (onder andere) voor zover het de nieuwe voorschriften inzake BBT betreft. De rechtbank stelt allereerst vast dat niet in geschil is dat ná verlening van de revisievergunning, nieuwe voor het bedrijf relevante BBT-conclusies zijn gepubliceerd. Op grond van artikel 2.30, eerste lid, en artikel 2.31, eerste lid, onder b, van de Wabo in samenhang met artikel 5.10, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht (Bor) is het college in dat geval onder de in artikel 2.31, eerste lid onder b, van de Wabo genoemde omstandigheden gehouden de vergunningvoorschriften te actualiseren. Het college was daarom ook in beginsel bevoegd om de voorschriften te wijzigen, aldus de rechtbank.

6. Echter, de rechtbank overweegt dat het college de actualisatieplicht die op haar rust niet op een rechtmatige manier heeft toegepast. Uit de wettelijke systematiek volgt dat het college eerst zelf moet onderzoeken of actualisatie van de vergunningvoorschriften nodig is. De

rechtbank meent dat het college de pluimveehouderij met de hiervoor beschreven voorschriften heeft opgedragen zelf te analyseren in hoeverre het bedrijf voldoet aan de relevante BBT, terwijl die onderzoeksplicht bij het college ligt. Zonder eerst aan die onderzoeksplicht uitvoering te geven kon het college zich niet op het standpunt stellen dat actualisatie van de vergunningvoorschriften noodzakelijk was, aldus de rechtbank.

7. Het oordeel van de rechtbank is goed te volgen en in lijn met eerdere jurisprudentie van de Afdeling (zie bijvoorbeeld ABRvS 18 maart 2009, ECLI:NL:RVS:2009:BH6346, AB 2009/377 m.nt. K.J. de Graaf). Op grond van artikel 2.30, eerste lid, van de Wabo in samenhang met artikel 5.10, eerste lid, onder a, van het Bor moet het college inderdaad regelmatig bezien of de voorschriften die aan een omgevingsvergunning verbonden zijn, nog toereikend zijn gezien de ontwikkelingen op het gebied van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu en binnen vier jaar na publicatie van de relevante BBT-conclusies toetsen of de vergunningvoorschriften voldoen aan de nieuwe BBT-conclusies, die sinds het verlenen van de vergunning zijn vastgesteld of herzien. De vergunning ambtshalve actualiseren kan op grond van artikel 2.31, eerste lid, onder b, van de Wabo pas als uit die toets blijkt dat de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu veroorzaakt gezien de ontwikkeling van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu verder kunnen, of gezien de ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu verder moeten worden beperkt. In zoverre klopt dus hier de conclusie van de rechtbank dat actualisering van de vergunning op deze grond pas aan de orde kan zijn nadat die toets is uitgevoerd.

8. Desalniettemin is het goed om te benadrukken dat het bevoegde gezag op grond van artikel 2.31a, tweede lid, van de Wabo wel de medewerking van vergunninghouders kan vragen in het kader van het actualisatieonderzoek. Op grond van dat artikel moeten vergunninghouders het bevoegd gezag desgevraagd informatie verschaffen die nodig is voor het actualiseren van de vergunning op grond van artikel 2.31, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wabo. In zoverre kan een bevoegd gezag dus wel een vergunninghouder vragen om informatie aan te leveren die inzichtelijk maakt in hoeverre haar of zijn bedrijf voldoet aan relevante BBT. De weg om dit te doen is alleen niet via vergunningvoorschriften, maar via informatieverzoeken op grond van artikel 2.31a, tweede lid, van de Wabo (naar huidig recht: artikel 16.56 van de Omgevingswet) – zoals het college in de onderhavige zaak overigens ook eerst had gedaan, maar waarop de pluimveehouderij niet reageerde. Het niet voldoen aan zo'n informatieverzoek is in beginsel handhaafbaar.

RECHTSPRAAK

Handhaving/Nijmegen

Woonboten vallen in casu onder de bepaling van artikel 8.2a Wabo. Daarom wordt ook niet aan een toetsing aan het evenredigheidsbeginsel toegekomen.

Casus

Bij besluit van 1 september 2020 heeft het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen het verzoek van appellanten en andere om handhavend op te treden tegen de eigenaren en gebruikers van woonboten aan de Oostkanaaldijk in Nijmegen afgewezen. Aan de Oostkanaaldijk ter hoogte van nummers 307 tot en met 325 liggen op het gezoneerde industrieterrein Oostkanaalhaven woonboten. Appellanten en andere zijn bedrijven die gevestigd zijn op het industrieterrein, en een bedrijvenvereniging die onder meer het bevorderen van de economische ontwikkelingen van het gebied als doel heeft. Zij hebben het college verzocht om handhavend op te treden tegen de eigenaren en bewoners van de woonboten wegens strijd met het bestemmingsplan.

De rechtbank heeft het beroep van appellanten tegen het besluit van 30 maart 2021 ongegrond verklaard. Met de inwerkingtreding van de Wet verduidelijking voorschriften woonboten (Wvww) op 1 januari 2018 is artikel 8.2a aan de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) toegevoegd. Op grond van artikel 8.2a, tweede lid, van de Wabo wordt in bepaalde situaties een woonboot of een ander drijvend object dat hoofdzakelijk wordt gebruikt voor verblijf met ingang van het tijdstip van inwerkingtreding van de Wvww gelijkgesteld met een bouwwerk waarvoor, voor zover hier van belang, een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder a en c, van de Wabo is verleend. De rechtbank heeft overwogen dat de tekst van artikel 8.2a, tweede lid, van de Wabo duidelijk is en dat het college zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat de woonboten onder de werking van deze bepaling vallen.

In hoger beroep betogen appellanten dat de gelijkstelling van artikel 8.2a, tweede lid, van de Wabo alleen geldt als in een tot 1 januari 2018 geldende verordening expliciet stond dat geen vergunning of ontheffing is vereist en dat er op de woonboten geen verordening van

toepassing is waarin dat expliciet staat. Zij stellen verder dat bij de beoordeling van de vraag of zich in dit geval een overtreding van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder a en c, van de Wabo voordoet, het bepaalde in artikel 8.2a, tweede lid, van de Wabo op grond van het evenredigheidsbeginsel buiten toepassing moet blijven.

Rechtsvragen

1. Geldt de gelijkstelling van artikel 8.2a, tweede lid, van de Wabo alleen als in een tot 1 januari 2018 geldende verordening expliciet stond dat geen vergunning of ontheffing is vereist en dat er op de woonboten geen verordening van toepassing is waarin dat expliciet staat?
2. Moet het bepaalde in artikel 8.2a, tweede lid, van de Wabo op grond van het evenredigheidsbeginsel in dit geval buiten toepassing blijven?

Uitspraak

1. Over het betoog dat de gelijkstelling van artikel 8.2a, tweede lid, van de Wabo alleen geldt als in een tot 1 januari 2018 geldende verordening expliciet stond dat geen vergunning of ontheffing is vereist en dat er op de woonboten geen verordening van toepassing is waarin dat expliciet staat, overweegt de Afdeling het volgende.

Met artikel 8.2a, tweede lid, is beoogd uitsluitend woonboten waarvan de aanwezigheid of het gebruik voor 1 januari 2018 niet in strijd was met een provinciale of gemeentelijke verordening, en die daar dus in zoverre legaal lagen en werden gebruikt, onder de beschermende werking van deze bepaling te laten vallen. Met deze overgangsbepaling wilde de wetgever die legale situaties respecteren. De tekst van dit artikellid biedt geen aanknopingspunten voor het oordeel dat deze bescherming alleen wordt geboden als in een gemeentelijke of provinciale verordening expliciet was bepaald dat er geen vergunning- of ontheffingsplicht gold. Noch dat hierover eerder een ruimtelijke afweging moet zijn gemaakt. Dat in artikel 8.2a, derde lid, ook wordt verwezen naar het tweede lid, doet daaraan niet af, omdat als geen vergunning is vereist, er ook geen sprake kan zijn van aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften.

Aanknopingspunt kan evenmin worden gevonden in de door [appellante] en andere genoemde uitspraak van 19 december 2018, ECLI:NL:RVS:2018:4172, onder 2.14, omdat voor de woonboten in die zaak tot 1 januari 2018 een vergunningplicht op grond van een gemeentelijke verordening gold.

De Afdeling volgt appellanten dan ook niet in hun betoog dat de gelijkstelling alleen geldt als in een verordening expliciet is bepaald dat een vergunning of ontheffing voor een woonboot op de peildatum niet was vereist. De rechtbank heeft terecht overwogen dat de tekst van artikel 8.2a, tweede lid, voor de uitleg van appellanten geen aanknopingspunten biedt.

2. Als sprake is van bijzondere omstandigheden die niet of niet ten volle zijn verdisconteerd in de afweging van de wetgever, kan er aanleiding bestaan om tot een andere uitkomst te komen dan waartoe toepassing van de wettelijke bepaling leidt. Dat is het geval als die niet verdisconteerde bijzondere omstandigheden de toepassing van de wettelijke bepaling zozeer in strijd doen zijn met algemene rechtsbeginselen of (ander) ongeschreven recht dat die toepassing achterwege moet blijven. Zie de uitspraak van de Afdeling van 1 maart 2023, ECLI:NL:RVS:2023:772, overwegingen 9.11 en volgende.

Maar aan een toetsing aan het evenredigheidsbeginsel wordt hier niet toegekomen. Uit de uitspraak van 20 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4723, onder 12.4.1.1, volgt namelijk dat het buiten toepassing laten van een wettelijke bepaling, zoals in dit geval artikel 8.2a, tweede lid, van de Wabo, zou betekenen dat een overtreding wordt aangenomen, zonder dat deze voortvloeit uit de wettelijke voorschriften zoals die golden ten tijde van de gedraging. In dit geval zou dan een overtreding van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder a en c, van de Wabo worden aangenomen, terwijl zoals hiervoor is overwogen, uit artikel 8.2a, tweede lid, van de Wabo juist voortvloeit dat van een overtreding toentertijd geen sprake was. Een dergelijke invulling van de contra-legem-toepassing van algemene rechtsbeginselen of (ander) ongeschreven recht zou op onaanvaardbare wijze in strijd zijn met het rechtszekerheidsbeginsel en het legaliteitsbeginsel, zoals dat voor handhaving ook in artikel 5:4, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht is neergelegd.

Uit deze bepaling volgt dat een voorschrift dat door bestuurlijke sancties wordt gehandhaafd, voldoende duidelijk, voorzienbaar en kenbaar moet zijn. Dat betekent onder meer dat een bestuurlijke sanctie alleen maar wordt opgelegd als de overtreding en de sanctie bij of krachtens een aan de gedraging voorafgaand wettelijk voorschrift zijn omschreven. De rechtbank heeft in wat appellanten hebben aangevoerd dus terecht geen aanleiding gezien artikel 8.2a, tweede lid, van de Wabo buiten toepassing te laten.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 15-10-2025

ECLI: ECLI:NL:RVS:2025:4953

Zaaknummer: 202305786/1/R1

Wetsartikelen: 8.2a lid 2 Wabo en 5:4 lid 2 Awb

RECHTSPRAAK

Bestemmingsplan/Oss

De raad kan niet tegen zijn eigen herstelbesluit beroep instellen en het rechtsmiddel van beroep is evenmin bedoeld om de gemeente rechtsbescherming te bieden tegen het herstelbesluit.

Casus

Bij tussenuitspraak van 10 juli 2024, ECLI:NL:RVS:2024:2823 heeft de Afdeling de raad van de gemeente Oss opgedragen om binnen zesentwintig weken na verzending van de uitspraak:

- a. met inachtneming van overweging 45 de daarin omschreven gebreken in het besluit van 16 april 2020 tot vaststelling van het bestemmingsplan 'Buitengebied Oss - 2020' te herstellen;
- b. de Afdeling en de partijen de uitkomst mee te delen en een eventueel gewijzigd besluit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken en mee te delen. Bij besluit van 12 december 2024 heeft de raad het bestemmingsplan 'Buitengebied Oss' gewijzigd vastgesteld.

Vervolgens hebben de raad en de gemeente beroep ingesteld tegen het herstelbesluit van 12 december 2024. De raad en de gemeente hebben naar voren gebracht dat de raad het herstelbesluit heeft genomen naar aanleiding van de tussenuitspraak en bij de raad en de gemeente bestaat de vrees dat met het herstelbesluit meerdere zogenoemde postzegelplannen die zijn vastgesteld na de tussenuitspraak, zijn overschreven. De raad heeft niet beoogd dat deze postzegelplannen worden overschreven door het herstelbesluit. De raad en de gemeente hebben de Afdeling verzocht om in een uitspraak te bepalen dat het herstelbesluit geen integraal vaststellingsbesluit is, maar een reparatiebesluit. Als de Afdeling daar anders over oordeelt, verzoeken zij de Afdeling om aan te geven op welke wijze de raad het ongewenste gevolg van zijn herstelbesluit moet herstellen.

Rechtsvraag

Kunnen een raad en/of de gemeente beroep instellen tegen het herstelbesluit van de raad van de eigen gemeente?

Uitspraak

De Afdeling is van oordeel dat met het openstellen van beroep voor belanghebbenden tegen besluiten van bestuursorganen is bedoeld rechtsbescherming te bieden tegen overheidshandelen. Dit rechtsmiddel is niet gegeven om een bestuursorgaan de mogelijkheid te bieden een door hemzelf genomen besluit ongedaan te maken. De raad kan dus niet tegen zijn eigen herstelbesluit beroep instellen.

Het rechtsmiddel van beroep is in dit geval evenmin bedoeld om de gemeente rechtsbescherming te bieden tegen het herstelbesluit. Niet is gebleken dat de belangen van de gemeente rechtstreeks bij het herstelbesluit zijn betrokken. De gemeente heeft geen ander belang dan dat van de raad, namelijk het wegnemen van de ongewenste effecten van het besluit. Aangezien de burgemeester volgens artikel 171 van de Gemeentewet de gemeente in en buiten rechte vertegenwoordigt, is het aan hem of haar om met de raad af te stemmen hoe het gezamenlijke belang in dit geval kan worden gediend, waarna de raad daaraan door middel van een nieuw of gewijzigd besluit uitvoering kan geven. De gemeente is daarom geen belanghebbende bij het herstelbesluit. Er is niet gebleken van omstandigheden die in dit geval tot een ander oordeel leiden.

Gelet op het voorgaande zal de Afdeling het beroep van de raad en de gemeente niet-ontvankelijk verklaren.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 08-10-2025

ECLI: ECLI:NL:RVS:2025:4610

Zaaknummer: 202003468/12/R2

Wetsartikelen: 171 Gemeentewet

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning/Roermond

Artikel 8:69a van de Awb verzet zich tegen een vernietiging als een partij tijdens een verlengde besluitvormingsprocedure in een judiciële lus haar statuten zodanig aanpast dat haar belangen daarna alsnog overeenkomen met de belangen die een bepaling beoogt te beschermen.

Casus

Bij besluit van 12 december 2017 heeft het college van burgemeester en wethouders van Roermond een omgevingsvergunning verleend voor het bouwen van een rijhal met paardenstalling en bijbehorende voorzieningen op een perceel te Roermond. Onder andere de Stichting Ruimte heeft beroep ingesteld tegen de verleende vergunning en heeft daarbij aangevoerd dat archeologische waarden zouden worden aangetast. Bij uitspraak van 31 juli 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:2623) heeft de Afdeling geoordeeld dat het beroep van de stichting voor wat betreft archeologie, gelet op haar statutaire doelen, niet ontvankelijk was. Wel werd het besluit op andere gronden vernietigd. Verder heeft de Afdeling met toepassing van artikel 8:113, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) bepaald dat tegen het nieuwe besluit slechts beroep bij haar kan worden ingesteld. Bij besluit van 7 april 2020 heeft het college van burgemeester en wethouders van Roermond opnieuw een omgevingsvergunning verleend. Stichting Ruimte betoogt opnieuw dat het college geen omgevingsvergunning kon verlenen voor het in strijd met het bestemmingsplan funderen van de rijhal en uitvoeren van de graafwerkzaamheden voor het aanleggen van de waterleiding in verband met de aanwezige archeologische waarden.

Rechtsvraag

Is de stichting na de statutenwijziging nu wel ontvankelijk voor wat betreft haar bezwaar inzake de aantasting van archeologische waarden?

Uitspraak

De Afdeling overweegt dat de artikelen 5.3 en 5.4.3 van de planregels strekken tot bescherming van de archeologische waarden. Het gaat daarbij om potentiële archeologische waarden in de ondergrond, dieper dan 40 cm. Uit de toelichting bij het bestemmingsplan blijkt dat deze archeologische waarden zo veel mogelijk op hun plaats bewaard dienen te worden. In de voorgaande uitspraak van 31 juli 2019 heeft de Afdeling geoordeeld dat de archeologische waarden die artikel 5 van de planregels beoogt te beschermen niet onder de belangen van de stichting, zoals omschreven in haar statutaire doelen, vallen. Daarom heeft de Afdeling geoordeeld dat de rechtbank terecht heeft overwogen dat het beroep van de stichting op artikel 5, ingevolge artikel 8:69a van de Awb niet kan leiden tot vernietiging.

Op de zitting heeft de stichting toegelicht dat zij naar aanleiding van de uitspraak van 31 juli 2019 haar statuten heeft gewijzigd en dat de statutaire doelstellingen nu ook de bescherming van archeologische waarden in de regio Roermond omvatten. De Afdeling overweegt dat artikel 8:69a van de Awb zich ertegen verzet dat een vernietiging wordt uitgesproken als een partij tijdens een verlengde besluitvormingsprocedure in een judiciële lus haar statuten zodanig aanpast dat haar belangen daarna alsnog overeenkomen met de belangen die een bepaling beoogt te beschermen. De Afdeling oordeelt daarom dat het beroep van de stichting op artikel 5.3 en 5.4.3 van de planregels niet kan leiden tot vernietiging van het besluit van 24 januari 2023.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 01-10-2025

ECLI: ECLI:NL:RVS:2025:4651

Zaaknummer: 202301527/1/R4

Wetsartikelen: 8:69a Awb

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning/Den Haag

Op grond van artikel 2.7 van de Mor dienen gegevens en bescheiden over de fundering en de draagkracht bij de aanvraag te worden aangeleverd.

Casus

Bij besluit van 6 oktober 2020 heeft het college van burgemeester en wethouders van Den Haag een omgevingsvergunning verleend voor het vergroten van de woning op een perceel in Den Haag door het maken van een dakuitbouw. Op 29 juni 2020 is een omgevingsvergunning aangevraagd voor het vergroten van de woning op dit perceel door het maken van een dakuitbouw. Het college heeft de omgevingsvergunning op 6 oktober 2020 verleend op grond van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Het college heeft in de omgevingsvergunning de eis gesteld dat er een berekening moest komen waaruit blijkt dat de bestaande constructie inclusief fundering voldoet ten aanzien van de belastingen uit de extra bouwlaag en dat er voor de fundering een controle door middel van een draagkrachtberekening moest komen. Tegen het bouwplan heeft appellant beroep ingesteld bij de rechtbank. De rechtbank heeft overwogen dat ter zitting door het college en belanghebbende is toegelicht dat de berekeningen zijn gemaakt door bouwkundig ingenieur Broersma Bouwadvies en dat die zijn opgestuurd naar het college. De nadere constructieve gegevens zijn door het college akkoord bevonden. De rechtbank ziet geen reden om aan de constructieve gegevens te twijfelen nu appellant zijn stelling over de draagkracht en fundering niet heeft onderbouwd.

Appellant betoogt in hoger beroep onder andere dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen geen reden te zien om aan de constructieve gegevens te twijfelen, omdat appellant zijn stelling over de draagkracht en fundering niet heeft onderbouwd. Hij voert hiertoe aan dat het college in de omgevingsvergunning de eis heeft gesteld dat er een berekening moest komen waaruit blijkt dat de bestaande constructie inclusief fundering voldoet ten aanzien van de belastingen uit de extra bouwlaag en dat er voor de fundering een controle door middel van een draagkrachtberekening moest komen. Het rapport van het door belanghebbende

ingeschakelde constructiebureau Broersma bevat echter geen draagkrachtberekening. Het is aan het college om dat vast te stellen en daar alsnog om te vragen en niet aan appellant.

Rechtsvraag

Heeft het college mogen toestaan dat belanghebbende de gegevens van de fundering en de constructieberekening met betrekking tot de fundering later mocht aanleveren?

Uitspraak

De Afdeling ziet zich allereerst gesteld voor de vraag of het college met toepassing van artikel 2.7, eerste lid, onder a, van de Regeling omgevingsrecht (Mor) heeft mogen toestaan dat belanghebbende de gegevens van de fundering en de constructieberekening met betrekking tot de fundering later mocht aanleveren. De Afdeling overweegt hierover als volgt.

Artikel 2.7, eerste lid, aanhef en onder a, van de Mor luidt: ‘In de vergunning voor een bouwactiviteit wordt, indien de aanvrager een verzoek tot latere aanlevering heeft ingediend, bepaald dat de volgende gegevens en bescheiden uiterlijk binnen een termijn van drie weken voor de start van de uitvoering van de desbetreffende handeling worden overgelegd: gegevens en bescheiden met betrekking tot belastingen en belastingcombinaties (sterkte en stabiliteit) en de uiterste grenstoestand van alle (te wijzigen) constructieve delen van het bouwwerk alsmede van het bouwwerk als geheel, voor zover het niet de hoofdlijn van de constructie dan wel het constructieprincipe betreft.’

Het tweede lid, aanhef en onder a en b, luidt: ‘Het eerste lid is niet van toepassing voor zover de gegevens en bescheiden betrekking hebben op tekeningen of berekeningen waaruit het constructieprincipe blijkt voor de nieuwe situatie en, voor zover daarvan sprake is, voor de bestaande situatie. Dit betreft: a. tekeningen van de definitieve hoofdopzet van de constructie van alle verdiepingen inclusief globale maatvoering; b. schematisch funderingsoverzicht of palenplan met globale plaatsing, aantallen en paalpuntniveaus, inclusief globaal grondonderzoek waaruit de draagkracht van de ondergrond blijkt;’.

Artikel 2.7 van de Mor biedt de aanvrager de mogelijkheid om bepaalde gegevens uiterlijk binnen een termijn van drie weken voor de start van de uitvoering van de desbetreffende handeling te overleggen. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen in haar uitspraak van 17 januari 2024, ECLI:NL:RVS:2024:112, onder 4.1, moet er op het moment van vergunningverlening echter wel duidelijkheid bestaan over de hoofdlijn van de constructie. Het is aan het college om te beoordelen of er voldoende gegevens en stukken bij de aanvraag zijn ingediend om een besluit op de aanvraag te nemen. De toets aan het Bouwbesluit 2012 die het college moet uitvoeren is een aannemelijkheidstoets. Het college komt

beoordelingsvrijheid toe bij de beantwoording van de vraag of op basis van de door aanvrager overgelegde stukken aannemelijk is dat wordt voldaan aan de voorschriften van het Bouwbesluit. Dit betekent dat niet hoeft te zijn aangetoond dat aan het Bouwbesluit wordt voldaan.

De Afdeling stelt vast dat belanghebbende bij de aanvraag van 29 juni 2020 tekeningen heeft overgelegd met onder andere de maatvoering en het materiaalgebruik voor het bouwplan. De Afdeling overweegt dat de aanvraag en de daarbij verstrekte gegevens en bescheiden geen kenbare informatie over de fundering en de draagkracht daarvan bevatten. Het college heeft in dit geval met de gegevens waarover hij beschikte daarom niet aannemelijk kunnen achten dat het bouwplan, wat betreft de hoofdlijn van de constructie dan wel het constructieprincipe, aan het Bouwbesluit 2012 voldoet. Op grond van artikel 2.7 van de Mor mogen die gegevens en bescheiden niet op een later moment worden aangeleverd. Het college heeft daarom ten onrechte toegestaan dat belanghebbende deze gegevens uiterlijk binnen een termijn van drie weken voor de start van de uitvoering van de bouw overlegt. In het besluit op bezwaar van 3 mei 2021 is de omgevingsvergunning ook op dit punt in stand gelaten. Pas daarna, hangende het beroep bij de rechtbank, is het rapport 'Statische berekening, verbouwing woonhuis [locatie A] Den Haag' (het rapport) van Broersma Bouwadvies van 23 augustus 2021 bij het college ingediend. De rechtbank heeft dit ten onrechte niet onderkend.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 24-09-2025

ECLI: ECLI:NL:RVS:2025:4546

Zaaknummer: 202303062/1/R3

Wetsartikelen: 2.7 lid 1 en 2 Mor

RECHTSPRAAK

Voorkeursrecht/Vught

Besluit tot vestiging van een voorkeursrecht onder de Omgevingswet. Belangenafweging bij vestiging voorkeursrecht, tijdstip vestigen voorkeursrecht en uitvoerbaarheid van de ontwikkeling.

Casus

De raad van de gemeente Vught heeft bij besluit voorkeursrechten gevestigd op verschillende percelen in de gemeente. Dit voorkeursrecht is gevestigd om grip te houden op de ontwikkeling van duurzame energie en om grondspeculatie te voorkomen. Het voorkeursrecht is gevestigd in de vijf zoekgebieden die in het 'Programma Grootschalige Opwek Vught' voor de opwekking van zonne-energie zijn aangewezen. In de toekomst wil de gemeente in een of meer van de zoekgebieden zonne-energie laten opwekken, ter uitvoering van de afspraken die zijn gemaakt bij de Regionale Energiestrategie (RES), om te voldoen aan de energietransitie-opgaven.

Eisers zijn het niet eens met de vestiging van het voorkeursrecht. Zij vinden – zeer kort weergegeven – dat het voorkeursrecht in een veel te groot gebied en in een te vroeg stadium is gevestigd. Zij worden geconfronteerd met eigendomsbeperkingen, terwijl nog helemaal niet duidelijk is of, en zo ja, waar de beoogde ontwikkelingen gaan plaatsvinden. Dat vinden zij onevenredig belastend. Ook vinden zij de toekomstige ontwikkelingen die de gemeente beoogt om meerdere redenen niet uitvoerbaar. De raad heeft bovendien niet of onvoldoende rekening gehouden met hun individuele belangen, aldus eisers. Alles bij elkaar vinden zij dat de raad tekort is geschoten bij het maken van de vereiste belangenafweging.

Rechtsvragen

1. Dienen de individuele belangen (en persoonlijke omstandigheden) te worden betrokken bij de afweging om het voorkeursrecht te vestigen?
2. Biedt de Omgevingswet (Ow) de mogelijkheid om het voorkeursrecht te vestigen als de keuze voor een ontwikkeling nog niet definitief is en de exacte ontwikkellocatie nog niet

bekend is?

3. Kan de uitvoerbaarheid van de toekomstige ontwikkeling aan de orde komen bij het vestigen van het voorkeursrecht?
4. Staat de voorwaarde in de instructieregel, dat is geborgd dat het zonnepark tijdelijk, voor ten hoogste 25 jaar, wordt toegelaten, aan vestiging van het voorkeursrecht in de weg?
5. Kan het voorkeursrecht op delen van percelen worden gevestigd?

Uitspraak

1. Artikel 9.1 van de Ow bevat de bevoegdheid voor de raad om het voorkeursrecht te vestigen. De raad komt bij gebruik van deze bevoegdheid beleidsvrijheid toe. Bij het gebruik van deze bevoegdheid moet de raad op grond van artikel 3:4, eerste lid, van de Awb de betrokken belangen afwegen. Bij deze afweging is het rechtsgevolg van de vestiging van het voorkeursrecht van belang. Op grond van artikel 9.7 van de Ow heeft de vestiging tot gevolg dat eisers verplicht zijn om de gemeente in de gelegenheid te stellen de percelen te verkrijgen voordat zij het aan een ander kunnen vervreemden (de aanbiedingsplicht). In artikel 9.8 tot en met 9.10 van de Ow is voorzien in uitzonderingen op de aanbiedingsplicht vanwege persoonlijke omstandigheden en in de paragrafen 9.2.3 en 9.2.4 van de Ow in een procedure over het aanbod en de prijs van het perceel (de aanbiedingsprocedure).

De individuele belangen van eisers 3 en 5 en hun persoonlijke omstandigheden, zijn belangen en omstandigheden die de raad op grond van artikel 3:4, eerste lid, van de Awb moet betrekken bij de afweging om het voorkeursrecht te vestigen. Het standpunt van de raad dat hij bij de vestiging van het voorkeursrecht op geen enkele manier met de individuele belangen van eisers rekening hoeft te houden omdat de Ow daarin al heeft voorzien en de afweging over het individuele belang heeft verschoven naar de aanbiedingsprocedure, is dan ook niet juist. De Ow heeft in de paragrafen 9.2.2, 9.2.3 en 9.2.4 weliswaar voorzien in op zichzelf toereikende uitzonderingen op de aanbiedingsplicht en in een aanbiedingsprocedure die met rechtsbescherming is omkleed, maar dat wil niet zeggen dat de raad in een bijzonder geval niet in aanvullende uitzonderingen kan voorzien. Ook kan de raad afzien van het vestigen van het voorkeursrecht omdat hij rekening houdt met de individuele omstandigheden van eigenaren, bijvoorbeeld omdat zij wonen op (delen van) de percelen. De conclusie van de rechtbank is dat de raad voor uitzonderingen op de aanbiedingsplicht en voor de bescherming die de aanbiedprocedure biedt, in beginsel naar de regelingen in de Ow kan verwijzen, maar dat hij bij een belangenafweging wel persoonlijke omstandigheden en individuele belangen

moet betrekken bij een besluit over de vestiging van een voorkeursrecht, die tot aanvullende bescherming of het afzien van het vestigen van het voorkeursrecht kunnen leiden.

Omdat de tekst en het systeem van de regeling van de Ow duidelijk zijn, ziet de rechtbank uit een oogpunt van rechtszekerheid geen aanleiding om de parlementaire geschiedenis van de Ow bij haar oordeel te betrekken. De rechtbank ziet daarom ook geen aanleiding om in te gaan op de rechtspraak die is ontwikkeld onder de Wvg.

2. Wat betreft het betoog van eisers dat de raad het voorkeursrecht in een te vroeg stadium heeft gevestigd, overweegt de rechtbank als volgt. De Ow voorziet in artikel 9.1, eerste lid, aanhef en onder b en c, van de Ow in de mogelijkheid om het voorkeursrecht te vestigen als de keuze voor een ontwikkeling nog niet definitief is en de exacte ontwikkellocatie nog niet bekend is. Dat artikel bevat namelijk de mogelijkheid om vooruitlopend op definitieve keuzes in een omgevingsplan het voorkeursrecht te vestigen op basis van een omgevingsvisie, programma of de voorkeursrechtbeschikking zelf. Dat betekent dat het voorkeursrecht in een zeer vroeg stadium van de besluitvorming over een mogelijke ontwikkeling kan worden gevestigd of voordat met de besluitvorming wordt begonnen. Logisch gevolg van deze mogelijkheid is dat op het moment van vestiging van het voorkeursrecht op een van de grondslagen, genoemd onder b en c van artikel 9.1, eerste lid, nog niet duidelijk is of, en zo ja, waar de toekomstige ontwikkelingen precies gaan plaatsvinden en de besluitvorming nog niet is uitgekristalliseerd.

3. Het besluit van de raad tot vestiging van het voorkeursrecht moet worden onderscheiden van de vaststelling van een omgevingsplan (artikel 4.1 van de Ow) of de verlening van een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit (artikel 5.1, eerste lid, onder a, van de Ow) door het college van burgemeester en wethouders. In het omgevingsplan of met de omgevingsvergunning kan een zonnepark mogelijk worden gemaakt. Daar kan de keuze of, en zo ja, waar zonneparken binnen de zoekgebieden worden gerealiseerd aan de orde worden gesteld, net als de vraag of de keuze voldoet aan de maatstaf van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Bij de vestiging van het voorkeursrecht is dit niet aan de orde. Daarbij wordt alleen beoordeeld wat de grondslag van de vestiging van het voorkeursrecht is, in dit geval het Programma, of de vestiging van het voorkeursrecht is te herleiden tot die grondslag en of het huidige gebruik afwijkt van de toegedachte functie.

De uitvoerbaarheid van de toekomstige ontwikkeling kan in het kader van de afweging van de betrokken belangen wel aan de orde zijn, zij het zeer beperkt. Alleen als op het moment van vestiging van het voorkeursrecht bij voorbaat duidelijk is dat de toegedachte functie in de toekomst op geen enkele manier kan worden gerealiseerd, is er vanwege de belangen van

eigenaren of zakelijk gerechtigden of andere individuele belangen voor de raad aanleiding om van vestiging van het voorkeursrecht af te zien.

4. De voorwaarde in de instructieregel, dat is geborgd dat het zonnepark tijdelijk, voor ten hoogste 25 jaar, wordt toegelaten, staat ook niet aan vestiging van het voorkeursrecht in de weg. De rechtbank deelt niet de opvatting van eiser 3 dat de zonneparken door die instructieregel alleen via een omgevingsvergunning voor een bopa mogelijk kunnen worden gemaakt. De zonneparken kunnen via een omgevingsplan mogelijk worden gemaakt, ook als deze alleen tijdelijk, dat wil zeggen voor een periode van maximaal 25 jaar, op de gronden gevestigd mogen zijn. De Ow of de daarop gebaseerde regelgeving kennen geen regel die voorschrijft dat activiteiten niet tijdelijk in een omgevingsplan mogen worden toegelaten.

5. Het voorkeursrecht kan op delen van percelen worden gevestigd. Het wordt op grond van artikel 9.1, eerste lid, van de Ow gevestigd op onroerende zaken en niet op percelen zoals deze bekend zijn in het Kadaster. Artikel 9.1, eerste lid, sluit niet uit dat een voorkeursrecht op delen van een onroerende zaak wordt gevestigd. In sommige gevallen is de raad daartoe ook verplicht, bijvoorbeeld als maar een deel van een onroerende zaak deel uitmaakt van de grondslag voor de vestiging van het voorkeursrecht. De rechtbank verwijst daarvoor naar de bewoordingen aan het slot van de aanhef van artikel 9.1, eerste lid, van de Ow. Daarom vereist artikel 7.1, eerste lid, aanhef en onder c, van het Omgevingsbesluit, ook dat een voorkeursrechtbeschikking de grootte van het aangewezen gedeelte van een perceel bevat, als alleen op een gedeelte van een perceel het voorkeursrecht wordt gevestigd.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 10-10-2025

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2025:6266

Zaaknummer: 24/4161, 24/4285, 25/26, SHE 25/30 en 25/89

Wetsartikelen: 9.1 Omgevingswet, 3:4 lid 2 Awb, 9.7 Omgevingswet, 4.1 Omgevingswet, 5.1 lid 1 onder a Omgevingswet en 7.1 lid 1 onder c Omgevingsbesluit

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning milieu/Noord-Brabant

Het college was, gelet op de ontwikkeling van de kennis over de kwaliteit van het milieu, verplicht om de lozingsnorm in de vergunning ambtshalve te weigeren.

Casus

Het college van gedeputeerde staten van Noord-Brabant heeft de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit van een bedrijf dat kunststofproducten produceert ambtshalve geweigerd. In het besluit is een lozingsnorm opgenomen voor het lozen van de stof perfluorbutaatsulfonzuur (PFBS) in het afvalwater dat via de afvalwaterpersleiding op de Westerschelde wordt geloosd. Volgens het bedrijf was het college niet bevoegd om de omgevingsvergunning ambtshalve te wijzigen omdat onvoldoende is onderbouwd dat sprake is van nieuwe wetenschappelijke inzichten op basis waarvan een wijziging van de vergunning noodzakelijk zou zijn. Daarnaast betwist het bedrijf de door het college gehanteerde toetsingsnorm.

Rechtsvraag

Is sprake van ‘een ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu’ als bedoeld in artikel 8.99, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)?

Uitspraak

Op basis van artikel 5.38, eerste lid, van de Omgevingswet (Ow) beziet het bevoegd gezag regelmatig of de voorschriften van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit nog toereikend zijn gezien de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu. Het derde lid van dit artikel biedt de grondslag voor artikel 8.99 van het Bkl. Op grond van artikel 8.99, eerste lid, onder b, van het Bkl wijzigt het bevoegd gezag de aan de omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit verbonden voorschriften als door toepassing van artikel 5.38, eerste lid, van de Ow blijkt dat de milieuverontreiniging die de activiteit veroorzaakt, door de ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu verder moet

worden ingeperkt. Dat artikel verplicht het college regelmatig te bezien of de voorschriften van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit nog toereikend zijn, gezien de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu. Artikel 8.99, eerste lid, van het Bkl bevat een dwingende verplichting. In artikel 8.99, derde lid, van het Bkl is bepaald dat in ieder geval sprake is van ontwikkelingen als bedoeld in het eerste lid als de door de activiteit veroorzaakte milieuverontreiniging zodanig is dat de emissiegrenswaarden die in de aan de omgevingsvergunning verbonden voorschriften zijn opgenomen, moeten worden gewijzigd of dat in die voorschriften nieuwe emissiegrenswaarden moeten worden opgenomen. Onder de werking van de Wabo was in artikel 2.31, eerste lid, onder b, van de Wabo een soortgelijke verplichting opgenomen.

In de door partijen genoemde uitspraken van de rechtbank Den Haag [ECLI:NL:RBDHA:2018:7464 en ECLI:NL:RBDHA:2023:3302, r.o. 4.6] heeft de rechtbank geoordeeld dat onder 'de ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu' ook de ontwikkeling van de kennis over de kwaliteit van het milieu kan worden begrepen en dat nieuwe kennis over de milieugevolgen van de activiteiten van een inrichting daarmee de grondslag kan vormen voor een ambtshalve wijziging van de omgevingsvergunning van die inrichting.

De rechtbank volgt SABIC niet in haar betoog dat bij letterlijke lezing van artikel 8.99, eerste lid, aanhef en onder b, van het Bkl dat dat artikel maar voor één uitleg vatbaar is. In dit geval is de tekst van artikel 8.99 van het Bkl niet zo duidelijk dat er voor de uitleg hiervan niet meer hoeft te worden gekeken naar bijvoorbeeld de memorie van toelichting of de achtergrond van de wetbepaling. Het begrip 'ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu' is een breed begrip. Er is ruimte om te bepalen hoe de ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu moet vastgesteld en aan de hand van welke inzichten dat moet worden vastgesteld. Niet is uitgesloten dat een handeling eerst niet als schadelijk voor het milieu worden beschouwd en later wel, zoals bijvoorbeeld met PFBS het geval is. Bovendien wordt dat begrip in artikel 8.99, derde lid, van het Bkl (in tegenstelling tot artikel 2.31, eerste lid, onder b, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)) verder verduidelijkt en niet eens limitatief verduidelijkt, gelet op het gebruik van de woorden 'in ieder geval'. Het derde lid sluit nauw aan op de tekst van artikel 21, vijfde lid van de Richtlijn Industriële emissies (RIE).

Daarom ziet de rechtbank ruimte voor de door het college voorgestane richtlijnconforme uitleg van artikel 8.99 van het Bkl. De rechtbank vindt steun voor die opvatting in de voormelde passages in de NvT bij het Bkl, waarin is aangegeven dat met het artikel wordt beoogd een zo groot mogelijke bescherming van de fysieke leefomgeving te bieden. Het college heeft de kennis over de eigenschappen van PFBS (en het aanmerken hiervan als zeer

zorgwekkende stof (ZZS)), in combinatie met de informatie in het advies voor de toetsingsnorm van de afdeling Water, Verkeer en Leefomgeving van de Minister na overleg met het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) alsmede de wetenschap van de lozingen van PFBS door SABIC aan kunnen merken als een ontwikkeling die kan leiden tot een zodanige milieuverontreiniging dat nieuwe emissiegrenswaarden in de omgevingsvergunning moeten worden opgenomen.

De rechtbank ziet niet in dat het college eerst met algemeen wetenschappelijk aanvaarde inzichten moet aantonen dat de lozing van PFBS tot een zodanige milieuverontreiniging kan leiden dat nieuwe emissiegrenswaarden in de omgevingsvergunning moeten worden opgenomen. PFBS is als ZZS aangemerkt. Het bestreden besluit is bovendien gebaseerd op de risicogrens voor PFBS van het European Commission's Joint Research Centre (JRC) voor zout water van 10 ng/l (hierna: de toetsingsnorm). Hierna zal worden beoordeeld of het college van deze toetsingsnorm mocht uitgaan.

Daarnaast ziet de rechtbank evenmin in dat het college pas verplicht is tot het wijzigen van de voorschriften als milieuverontreiniging daadwerkelijk is aangetoond. Met andere woorden: het college hoeft niet te wachten met optreden totdat daadwerkelijk gevolgen van de lozing van PFBS in de Westerschelde zijn geconstateerd. Het college merkt terecht op dat de gevolgen van de lozing van PFBS zich pas na langere tijd van voortdurende blootstelling kunnen openbaren. Als het college daar op gaat wachten, is het (mogelijk) te laat. Dat neemt overigens niet weg dat het college wel de kans op het ontstaan van dergelijke gevolgen voldoende aannemelijk zal moeten maken.

(...)

De rechtbank concludeert dat het college op basis van artikel 5.38 van de Ow in combinatie met artikel 8.99, eerste lid, onder b, en derde lid, van het Bkl, verplicht was om de voorschriften van de omgevingsvergunning van SABIC te wijzigen en een lozingsnorm op te nemen.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 07-10-2025

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2025:6158

Zaaknummer: SHE 25/1076

Wetsartikelen: 21 lid 5 Rie, 5.38 lid 1 Ow, 5.38 lid 3 Ow, 8.99 lid 1 onder b Bkl en 8.99 lid 3 Bkl

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning/Boxtel

Sociale veiligheid en overlast zijn aspecten die het college bij de beoordeling of sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties moet betrekken bij zijn besluitvorming. Daaraan doet niet af dat hinder of overlast die het gevolg is van onrechtmatig gedrag bij de besluitvorming over een buitenplanse omgevingsplanactiviteit ook kan worden tegengegaan in het kader van de handhaving van de openbare orde. De manier waarop groepen mensen integreren in de lokale gemeenschap is geen aspect dat het college bij zijn beoordeling van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties moet betrekken.

Casus

Het college van burgemeester en wethouders van Boxtel (het college) heeft verschillende besluiten genomen om een opvanglocatie te realiseren ten behoeve van het huisvesten van vluchtelingen. Met deze besluiten zijn omgevingsvergunningen voor de technische bouwactiviteit, de (buitenplanse) omgevingsplanactiviteit en de buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

De voorzieningenrechter van de rechtbank heeft (al) tussenuitspraak gedaan. In de tussenuitspraak heeft de voorzieningenrechter het college in de gelegenheid gesteld de gebreken in de besluitvorming te herstellen.

Het college heeft drie herstelbesluiten genomen en een omgevingsvergunning voor een technische bouwactiviteit, een omgevingsvergunning voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit en een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit verleend.

Eisers hebben met hun zienswijzen bezwaren tegen de herstelbesluiten naar voren gebracht. In deze zienswijzen hebben eisers vooral benadrukt dat met het vergunnen van de opvang niet

wordt voldaan aan het criterium van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties omdat het college bij de herstelbesluiten niet de bestaande opvanglocaties heeft betrokken. Zij vrezen dat het woon- en leefklimaat verder onder druk komt te staan, alsmede de sociale cohesie in de buurt. Ook verwachten eisers niet dat de Oekraïense vluchtelingen, die de Nederlandse taal niet machtig zijn, zullen integreren.

Rechtsvraag

Is de wijze waarop groepen mensen integreren onderdeel van de beoordeling of sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties?

Uitspraak

Op basis van artikel 5.21, tweede lid van de Ow, in combinatie met artikel 8.0a, tweede lid, van het Besluit kwaliteit leefomgeving wordt een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit alleen verleend met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Het college heeft daarbij beleidsruimte en moet de betrokken belangen afwegen. De rechtbank oordeelt niet zelf of met de omgevingsvergunning sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, maar alleen of de omgevingsvergunning in overeenstemming is met het recht. Daarbij kan aan de orde komen of de nadelige gevolgen van het besluit onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen.

De rechtbank is van oordeel dat sociale veiligheid en overlast aspecten zijn die het college bij de beoordeling of sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties moet betrekken bij zijn besluitvorming. De nieuwe functie, waarbij een grote groep mensen gaat wonen in het centrum op een plek waar wonen eerst niet was toegelaten, heeft een effect op de fysieke leefomgeving dat het college zal moeten beoordelen. Daaraan doet niet af dat hinder of overlast die het gevolg is van onrechtmatig gedrag bij de besluitvorming over een buitenplanse omgevingsplanactiviteit ook kan worden tegengegaan in het kader van de handhaving van de openbare orde (zoals de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State meermalen heeft overwogen (zie bijvoorbeeld de uitspraak van 2 oktober 2024, ECLI:NL:RVS:2024:3954, onder 10.3)).

De rechtbank ziet evenwel niet in dat de manier waarop groepen mensen integreren in de lokale gemeenschap een aspect is dat het college bij zijn beoordeling van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties moet betrekken. Anders gezegd, het maakt niet uit of daar Oekraïense vluchtelingen, statushouders, expats, Brabantse dorpelingen of mensen uit de Randstad wonen. Het maakt evenmin uit of deze mensen Nederlands, Engels of Oekraïens spreken. Het college dient alleen te beoordelen wat de gevolgen zijn van de toevoeging van een grote woonlocatie in het centrum van Boxtel. De rechtbank is van oordeel dat het college

in het herstelbesluit voldoende waarborgen heeft opgenomen om te zorgen dat de eventuele gevolgen voor de sociale veiligheid van de omgeving daar beperkt blijven tot een aanvaardbaar niveau. Vergunninghouder moet immers ruim van te voren een toezicht- en veiligheidsplan overleggen. Dit plan moet aantoonbaar worden uitgevoerd en moet worden aangepast als er klachten of incidenten zijn. In herstelbesluit 3 heeft het college dit noodzakelijk geacht met het oog op de gevolgen voor de leefomgeving en sociale veiligheid van omwonenden. Met het voorschrift in herstelbesluit 3, is voldoende geborgd dat dit toezicht- en veiligheidsplan er komt en dat het kan worden geactualiseerd. Eisers kunnen daarbij om actualisering of handhaving van dit voorschrift vragen. Zij kunnen het toezicht- en veiligheidsplan ook opvragen bij het college, al gaat de rechtbank er van uit dat het college dit plan te zijner tijd tijdig met eisers deelt. De rechtbank ziet in de zienswijzen van eisers geen aanleiding om herstelbesluit 3 te vernietigen.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 10-10-2025

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2025:6283

Zaaknummer: SHE 25/799, 25/803, 25/804, 25/940, 25/942 en 25/1041

Wetsartikelen: 5.21 lid 2 Omgevingswet en 8.0a lid 2 Besluit kwaliteit leefomgeving

RECHTSPRAAK

Handhaving/Weert

Het is in beginsel mogelijk om tot handhaving van een vergunningvoorschrift uit een oude bouwvergunning over te gaan, ook als dat vergunningvoorschrift verwijst naar eisen voor geluidwering in een niet meer geldende bouwverordening van de gemeente.

Casus

Eiser heeft een handhavingsverzoek ingediend bij het college van burgemeester en wethouders van Weert (het college). Hij heeft daarbij verzocht om op te treden tegen geluidsoverlast, parkeeroverlast, vervuiling van de tuin, overbevolking, omgebouwde kamers die als appartementen worden verhuurd, illegale verhuur van bergingen en geluidsoverlast door akoestische verbindingen. Naar aanleiding van dit verzoek zijn verschillende controles uitgevoerd door het college. Voor zover het verzoek betrekking had op de verhuur van bergingen, is overtreding van het bestemmingsplan vastgesteld. Het handhavingsverzoek is in zoverre toegewezen en aan de eigenaar is een last onder dwangsom opgelegd. Voor het overige is het handhavingsverzoek van eiser afgewezen, omdat daarbij geen overtredingen zijn geconstateerd. Eiser heeft hier tegen bezwaar gemaakt. In het bestreden besluit heeft het college het bezwaar ongegrond verklaard en het primaire besluit gehandhaafd. Tegen het bestreden besluit heeft eiser beroep ingesteld bij de rechtbank.

Eiser voert in beroep onder meer aan dat hij geluidsoverlast ervaart van de bewoning in het aangrenzende pand. Eiser meent dat een vergunningvoorschrift uit een bouwvergunning uit 1992 niet is nageleefd en dat het college dat voorschrift alsnog zou moeten handhaven door zijn buurman een last op te leggen. Volgens het college kan het op dit punt niet handhavend optreden, omdat de bouwverordening waar in het voorschrift naar wordt verwezen niet meer bestaat.

Rechtsvraag

Heeft het college zich op het standpunt kunnen stellen dat het niet handhavend kan optreden tegen een vergunningvoorschrift in een bouwvergunning, dat verwijst naar een

bouwverordening die niet meer geldt?

Uitspraak

In tegenstelling tot wat het college aanneemt, is het naar het oordeel van de rechtbank in beginsel mogelijk om tot handhaving van een vergunningvoorschrift uit een oude bouwvergunning over te gaan, ook als dat vergunningvoorschrift verwijst naar eisen voor geluidwering in een niet meer geldende bouwverordening van de gemeente. Het college had niet reeds om die reden kunnen concluderen dat handhaving niet zou kunnen. De rechtbank constateert dat het college in het bestreden besluit en ook in het primaire besluit niet heeft onderzocht wat de eisen uit de bouwverordening zoals die gold ten tijde van het verlenen van de bouwvergunning uit 1992 waren en vervolgens of de scheidingswand in het pand van de buurman van eiser voldoet aan die eisen. Dat had het college moeten doen omdat zij anders niet kan bepalen of er wel of geen sprake is van een overtreding van het voorschrift uit de vergunning. Nadat de eisen door het college in kaart zijn gebracht, zal het college moeten onderzoeken of de gestelde problemen met de kelderbak en de volgestorte scheidingsmuur daadwerkelijk aan de orde zijn en of wat eiser de scheidingsmuur noemt gelijk te stellen is met de scheidingswand zoals beschreven in voorschrift vier uit de bouwvergunning uit 1992. Daar is op dit moment geen duidelijkheid over. Het college had dan ook in het bestreden besluit niet kunnen concluderen dat geen sprake is van een overtreding en de daartegen gerichte beroepsgrond slaagt dan ook.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 19-09-2025

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2025:9053

Zaaknummer: ROE 24/3649

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Handhaving/Montferland

In de Omgevingswet is de bouwstop niet als een bijzondere vorm van bestuursdwang opgenomen. De grondslag voor de bouwstop is nu gelegen in artikel 18.1 van de Omgevingswet, in samenhang met – omdat het college in dit geval bevoegd gezag is – artikel 125 van de Gemeentewet. Aan een bouwstop kan een last onder dwangsom worden verbonden die het doel heeft om de beëindigde illegale bouwactiviteit beëindigd te houden. De grondslag daarvoor is, in aanvulling op de hiervoor genoemde bepalingen, artikel 5:32 van de Algemene wet bestuursrecht.

Casus

Tijdens een inspectie is geconstateerd dat op de gronden van eiseres verschillende werkzaamheden plaatsvonden. Er werd een omheining (veekering) geplaatst en het terrein werd op verschillende plaatsen opgehoogd voor grondwallen of afgegraven voor veedrinkpoelen. Omdat deze activiteiten zijn gericht op het realiseren en exploiteren van een paardenpension, dat binnen de huidige bestemming van het perceel niet is toegestaan, is sprake van overtreding van artikel 5.1, eerste lid, onder a van de Omgevingswet. De op het perceel aanwezige uitvoerenden zijn eerst mondeling gelast om alle werkzaamheden stil te leggen. Dit is daarna schriftelijke vastgelegd in het primaire besluit van het college van burgemeester en wethouders van Montferland (het college). In datzelfde besluit heeft het college aan eiseres een last onder dwangsom opgelegd.

Eiseres heeft bezwaar gemaakt tegen dit primaire besluit. In de beslissing op bezwaar (het bestreden besluit) heeft het college dat het bezwaar ontvankelijk en ongegrond is. Onder aanvulling van de motivering heeft het college het rechtsgevolg van het primaire besluit in stand gelaten.

Eiseres heeft tegen het bestreden besluit beroep ingesteld bij de rechtbank. Zij bestrijdt het standpunt van het college dat alle werkzaamheden ten behoeve van de nieuwe bestemming

zouden zijn verricht. De werkzaamheden zijn volgens eiseres dan ook onterecht stilgelegd, waardoor zij onnodige (vertragings)schade heeft geleden.

Rechtsvragen

1. Wat is onder de Omgevingswet de grondslag voor het opleggen van een bouwstop?
2. Is sprake van een overtreding?
3. Zijn de belangen van eiseres voldoende meegewogen in het bouwstopbesluit?

Uitspraak

1. Voor 1 januari 2024 was de bouwstop als bijzondere vorm van bestuursdwang opgenomen in artikel 5.17 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). In de op dit geschil van toepassing zijnde Omgevingswet, die op 1 januari 2024 in werking is getreden, is de bouwstop niet als een bijzondere vorm van bestuursdwang opgenomen. Daarvoor is doorslaggevend geweest dat de bouwstop als overbodig werd beschouwd omdat een bestuurlijke sanctie in artikel 5:2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) zodanig ruim is gedefinieerd, dat daaronder ook het treffen van beheersmaatregelen (het wegnemen of beperken van de gevolgen van een overtreding) valt (Kamerstukken II 2013/14, 33962, nr. 3, p. 244). De grondslag voor de bouwstop is nu gelegen in artikel 18.1 van de Omgevingswet, in samenhang met – omdat het college in dit geval bevoegd gezag is – artikel 125 van de Gemeentewet. Aan een bouwstop kan een last onder dwangsom worden verbonden die het doel heeft om de beëindigde illegale bouwactiviteit beëindigd te houden. De grondslag daarvoor is, in aanvulling op de hiervoor genoemde bepalingen, artikel 5:32 van de Awb (zie ook rechtbank Midden-Nederland 16 oktober 2024, ECLI:NL:RBMNE:2024:5927). Overigens zal de rechtbank hierna de term bouwstop blijven gebruiken en de bestaande rechtspraak met betrekking tot de bouwstop bij haar oordeel betrekken.

2. Wettelijk kader

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Met de inwerkingtreding van deze wet heeft elke gemeente direct een omgevingsplan van rechtswege dat regels geeft over de fysieke leefomgeving voor het gehele grondgebied van de gemeente (zie artikel 22.1, aanhef en onder a, van de Omgevingswet in samenhang met artikel 4.6, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet). Dat omgevingsplan bestaat voor nu uit een tijdelijk deel, waarin onder meer alle bestemmingsplannen zijn opgenomen die vóór 1 januari 2024 golden alsook de bestemmingsplannen die na 2024 zijn vastgesteld, maar waarvan het ontwerp vóór de

inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd. Ook bestaat het tijdelijke deel van het omgevingsplan uit enkele gemeentelijke verordeningen en de bruidsschat. De bruidsschat bevat regels die eerst op Rijksniveau geregeld waren, maar nu (in ieder geval tijdelijk) onderdeel uitmaken van het omgevingsplan.

Voor het perceel van eiseres, waren vóór 1 januari 2024 het bestemmingsplan 'Buitengebied (eerste tot en met vijfde herziening)' en het bestemmingsplan 'Buitengebied, herziening woonregels' van kracht. Die bestemmingsplannen maken dus onderdeel uit van het tijdelijk deel van het omgevingsplan van de gemeente Montferland. Volgens het bestemmingsplan is het perceel van eiseres bestemd als 'Agrarisch'.

Op grond van artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet is het verboden om zonder omgevingsvergunning een omgevingsplanactiviteit te verrichten. In bijlage A behorend bij artikel 1.1 van de Omgevingswet is het begrip 'omgevingsplanactiviteit' gedefinieerd. Daaruit volgt dat onder een omgevingsplanactiviteit onder meer wordt verstaan een activiteit waarvoor in het omgevingsplan is bepaald dat het verboden is deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die in strijd is met het omgevingsplan of een andere activiteit die in strijd is met het omgevingsplan. Deze worden als buitenplanse omgevingsplanactiviteit aangeduid.

Met de artikelen 22.26, 22.27 en 22.28 van het omgevingsplan (de bruidsschat) worden (bouw)activiteiten die onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) vergunningplichtig waren voor het bouwen en/of het handelen in strijd met de regels van ruimtelijke ordening (artikel 2.1, eerste lid, aanhef, onder a en onder c, van de Wabo) onder de Omgevingswet vergunningplichtig voor de omgevingsplanactiviteit bouwwerken. Hiermee wordt geborgd dat deze (bouw)activiteiten, net als onder de Wabo, worden getoetst aan de ruimtelijke regels. Voor de meeste (bouw)werken is dus een omgevingsvergunning vereist (op grond van artikel 5.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Omgevingswet in samenhang met artikel 22.26 van het omgevingsplan).

Heeft eiseres in strijd met het omgevingsplan gehandeld?

Op grond van artikel 3.1 onder h van het bestemmingsplan 'Buitengebied' stelt de rechtbank vast dat een productiegerichte paardenhouderij binnen de bestemming 'Agrarisch' is toegestaan, maar een gebruiksgerichte paardenhouderij zoals door eiseres is beoogd niet.

Een productiegerichte paardenhouderij is in het bestemmingsplan 'Buitengebied' omschreven als een:

‘grondgebonden paardenhouderij die is gericht op het fokken van paarden, het bieden van leefruimte aan paarden en/of het voortbrengen van producten door middel van het houden van paarden, zoals een paardenmelkerij of een daarmee gelijk te stellen bedrijfsvorm, eventueel in combinatie met (en daaraan ondergeschikte) trainingsfaciliteiten ten behoeve van de eigen gefokte paarden.’

Een gebruiksgerichte paardenhouderij is gedefinieerd als een:

‘paardenhouderij die is gericht op het africhten en trainen van paarden, het bieden van stalruimte voor paarden, het geven van instructie aan derden (ingeval van een manege), het trainen van paarden en uitbrengen in de sport, verhuur van diensten met behulp van paarden en de in- en verkoop van paarden.’

Niet in geschil is en de rechtbank is eveneens van oordeel dat het plan van eiseres om een paardenpension te starten dient te worden aangemerkt als een activiteit in de zin van een gebruiksgerichte paardenhouderij.

Het is vaste rechtspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Afdeling) dat bij de toetsing van een bouwplan aan een bestemmingsplan niet slechts dient te worden gezien of het bouwwerk overeenkomstig de bestemming kan worden gebruikt, maar dat ook moet worden beoordeeld of het bouwwerk met het oog op zodanig gebruik wordt opgericht. Zie bijvoorbeeld de uitspraken van de Afdeling van 6 juni 2018, ECLI:NL:RVS:2018:1829 en van 16 september 2015, ECLI:NL:RVS:2015:3538. Dit houdt concreet in dat een bouwwerk in strijd met de bestemming moet worden geoordeeld indien redelijkerwijs valt aan te nemen dat het bouwwerk uitsluitend of mede zal worden gebruikt voor andere doeleinden dan die waarin de bestemming voorziet.

In lijn van deze rechtspraak ziet de rechtbank zich voor de vraag gesteld of redelijkerwijs valt aan te nemen dat de door eiseres uitgevoerde werkzaamheden op het terrein (het bouwen van een bouwwerk en grondwerkzaamheden) uitsluitend of mede ten dienste staan aan andere doeleinden dan die waarin de agrarische bestemming van het perceel voorziet. Uit de stukken en de toelichting op zitting blijkt dat het oogmerk van eiseres van meet af aan is geweest om een paardenpension te beginnen. Dat blijkt onder meer uit het principeverzoek dat eiseres in augustus 2023 bij het college heeft ingediend. Door eiseres is niet weersproken dat zij het college daarin heeft verzocht om mee te werken aan wijziging van de bestemming ‘Agrarisch’ naar de bestemming ‘Agrarisch - Paardenhouderij’ ten behoeve van de realisatie van een paardenpension. Ook in de aanvraag van eiseres van 16 februari 2024 om een

omgevingsvergunning voor een paardenbak, is namens eiseres onder het kopje 'Beoogde situatie' als volgt verwoord: 'Initiatiefnemer is voornemens om aan [locatie] te [plaats] een pensionstal te realiseren voor het stallen van 70 volwassen paarden, 30 paarden in opfok, 20 volwassen pony's en 15 pony's in opfok.' Tot slot heeft eiseres het ook in haar eigen woorden aangegeven in haar bezwaarschrift van 30 mei 2024: 'Mijn doel is een pensionstal voor paarden te starten, gericht op dierenwelzijn en natuurinclusiviteit.' Gelet hierop stelt de rechtbank vast dat het realiseren van een paardenpension altijd het oogmerk is geweest voor eiseres. Het college heeft om die reden terecht kunnen concluderen dat de geconstateerde werkzaamheden op het perceel van eiseres werden verricht met het oog op een met de bestemming strijdig paardenpension. Derhalve kunnen de door eiseres verrichtte werkzaamheden niet vergunningvrij worden gerealiseerd en, nu deze zonder vergunning werden verricht, was sprake van een overtreding.

3. Deze beroepsgrond slaagt niet. Uit vaste rechtspraak van de Afdeling volgt dat een bouwstop een ordemaatregel is, waarbij slechts een beperkte belangenafweging aan de orde is. Zie bijvoorbeeld de uitspraken van de Afdeling van 16 april 2025, ECLI:NL:RVS:2025:1715, van 25 september 2024, ECLI:NL:RVS:2024:3826 en van 28 november 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BY4375. In het primaire besluit van 19 april 2024 heeft het college overwogen dat het met de bouwstop wilde voorkomen dat de overtreding erger zou worden en steeds moeilijker terug te draaien zou zijn. Ook is vermeld dat het niet opleggen van een bouwstop uiteindelijk zou kunnen leiden tot verhoging van de kosten voor eiseres, in geval van het weer in de originele staat moeten terugbrengen van de werkzaamheden. Gelet op het voorgaande is de rechtbank van oordeel dat het college wel degelijk de belangen van eiseres heeft meegewogen. Het betoog van eiseres slaagt daarom niet.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 29-09-2025

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2025:8094

Zaaknummer: ARN 24/6720

Wetsartikelen: 5:2 Awb, 18.1 Omgevingswet, 125 Gemeentewet, 5:32 Awb en 5.1 lid 1 onder a Omgevingswet

RECHTSPRAAK

Handhaving/Drenthe

Op de verzoeker om handhaving rust gelet op artikel 4:2, tweede lid, van de Awb, de plicht om gegevens en bescheiden te overleggen die nodig zijn om op de aanvraag te beslissen en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen. De verzoeker om handhaving draagt niet de bewijslast voor een (dreigende) overtreding. In beginsel ligt de onderzoeksplicht bij het bestuursorgaan. Uit de casuïstische handhavingsjurisprudentie kan worden afgeleid dat het volstaat als de verzoeker om handhaving enig aanknopingspunt biedt voor onderzoek door het bestuursorgaan.

Casus

Verzoeksters hebben aan het college van gedeputeerde staten van Drenthe (het college) verzocht om handhavend op te treden, omdat door 18 met name genoemde bedrijven lelies geteeld worden met gebruik van bestrijdingsmiddelen, zonder de daarvoor benodigde (natuur)vergunning.

Het college heeft verzocht om informatie over de precieze locaties waar volgens verzoeksters sprake is van een overtreding. Zonder die gegevens zegt het college niet te kunnen beoordelen op welke situaties het verzoek precies doelt. Op grond van artikel 4:5, eerste lid, onder c, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) hebben verzoeksters de kans gekregen om het verzoek binnen twee weken na de datum van deze brief aan te vullen. Daarbij heeft het college aangegeven het verzoek niet in behandeling te nemen bij niet of niet tijdig aanleveren van de gegevens.

Verzoeksters hebben gereageerd op dit verzoek, waarbij zij hebben gesteld dat bij naleving van de Habitatrichtlijn niet een perceel maar een project centraal staat. Het verzoek om handhaving ziet op teelten door deze initiatiefnemers op jaarlijkse wisselende percelen. Daarom weigeren verzoeksters percelen op te sommen.

Het college heeft het verzoek om handhaving daarna buiten behandeling gesteld. Verzoeksters hebben hiertegen bezwaar gemaakt en om een voorlopige voorziening gevraagd bij de voorzieningenrechter.

Rechtsvragen

1. Heeft het college het handhavingsverzoek buiten behandeling kunnen stellen?
2. Kan het door verzoekster geformuleerde verzoek om voorlopige voorziening, inhoudende dat het handhavingsverzoek in behandeling moet worden genomen dan wel te bepalen hoe het college moet voldoen aan de onderzoeksplicht, worden toegewezen?

Uitspraak

1. Op de verzoeker om handhaving rust gelet op artikel 4:2, tweede lid, van de Awb, de plicht om gegevens en bescheiden te overleggen die nodig zijn om op de aanvraag te beslissen en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen. De verzoeker om handhaving draagt niet de bewijslast voor een (dreigende) overtreding. In beginsel ligt de onderzoeksplicht bij het bestuursorgaan (zie ECLI:NL:RVS:2016:2743). Uit de casuïstische handhavingsjurisprudentie leidt de voorzieningenrechter af dat het volstaat als de verzoeker om handhaving enig aanknopingspunt biedt voor onderzoek door het bestuursorgaan (zie ECLI:NL:CBB:2018:128 en ECLI:NL:CBB:2019:470).

De lelietelers die zijn genoemd in het handhavingsverzoek ontvangen van de provincie Drenthe subsidie voor lelieteelt. Daarmee acht de rechtbank het voldoende aannemelijk dat de telers op gronden in Drenthe (gaan) telen. Dat gebeurt op jaarlijks wisselende percelen. Juist dat gegeven maakt het voor verzoeksters lastig om aan te geven welke percelen het betreft. Het bestuursorgaan is juist wel in staat daar onderzoek naar te doen, gelet op de bevoegdheden van haar toezichthouders in artikel 5:15 en verder van de Awb. Daarbij betreft de voorzieningenrechter ook de verplichting van de gebruikers van gewasbeschermingsmiddelen in artikel 67 van Europese Verordening 1107/2009 om een registratie bij te houden van gebruikte middelen.

Overigens is door het college niet onderbouwd waarom het aanwijzen van het perceel noodzakelijk is om eventueel handhavend op te treden tegen lelietelers waarvan vast zou staan dat het bedrijf op gronden in Drenthe lelies teelt met gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Uit het handhavingsbeleid en het verhandelde ter zitting maakt de voorzieningenrechter op dat het college van mening is dat alle lelieteelt in de provincie in beginsel vergunningplichtig is – bij gebrek aan onderzoek waarmee significante effecten

kunnen worden uitgesloten en tenzij het gaat om 'een en dezelfde handeling' waarvoor toestemming bestond op de aanwijsdatum van de betrokken Natura 2000-gebieden.

2. Het voorlopige rechtmatigheidsoordeel leidt er echter niet toe dat de voorzieningenrechter het verzoek om voorlopige voorziening toewijst. Daartoe wordt het volgende overwogen.

Een voorziening inhoudend dat de aanvraag in behandeling moet worden genomen, is naar z'n aard niet voorlopig. Dat zou in strijd zijn met artikel 7:1, eerste lid van de Awb. Daaruit volgt dat voorafgaand aan het (definitieve) oordeel van de rechter, volledige heroverweging door het bestuursorgaan plaatsvindt.

Ook toewijzing van de door verzoeksters gevraagde onderzoeksopdracht aan het college, acht de voorzieningenrechter niet mogelijk in deze procedure. Het college heeft in het bestreden besluit de aanvraag van verzoeksters niet inhoudelijk beoordeeld. Uit rechtspraak volgt dat, gelet op artikel 8:69, eerste lid, van de Awb, de omvang van het geschil beperkt is wanneer in een besluit geen inhoudelijke beoordeling heeft plaatsgevonden (vergelijk ECLI:NL:RVS:2016:544). Dit geldt ook voor het buiten behandeling stellen van een aanvraag, zoals hier aan de orde. De uitkomsten in bezwaar kunnen zijn dat de aanvraag terecht buiten behandeling is gesteld of dat het college de aanvraag alsnog in behandeling moet nemen. Deze beperkte omvang van het geschil maakt dat de voorzieningenrechter geen inhoudelijk oordeel kan geven over de vraag of en hoe het college zijn toezichthoudende taak moet uitvoeren.

Verzoeksters hebben op de zitting gesteld dat de nationale rechter op basis van Europees recht de verplichting heeft om de Habitatrichtlijn toe te passen en dat de nationale rechtbank aan finale beslechting kan doen. Dit laat onverlet dat de voorzieningenrechter alleen een voorlopige voorziening kan treffen en niet buiten de omvang van het geschil mag treden. De voorzieningenrechter begrijpt de wens van verzoeksters om onvergunde emissies te stoppen, maar gelet op hetgeen is aangevoerd acht de voorzieningenrechter de situatie niet dusdanig spoedeisend dat de beslissing op bezwaar niet kan worden afgewacht.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 02-10-2025

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2025:3969

Zaaknummer: LEE 25/2121

Wetsartikelen: 4:2 lid 2 Awb, 5:15 Awb, 67 Verordening 1107/2009, 8:69 lid 1 Awb en 7:1 lid 1 Awb

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning/Rotterdam

De artikelen 3.81 en 3.82 van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), waarin is neergelegd dat een bouwwerk zodanig is dat daglicht in voldoende mate kan toetreden, zijn geschreven ter bescherming van de belangen van de bewoner van de te verbouwen woning. Ze strekken kennelijk niet tot de bescherming van de belangen van verzoekster.

Casus

Het college van burgemeester en wethouders van Rotterdam (het college) heeft een omgevingsvergunning voor een (binnenplanse) omgevingsplanactiviteit en (technische) bouwactiviteit aan vergunninghoudster verleend voor het omzetten van een kelder tot extra woonruimte en het vervangen van kozijnen. Verzoekster is het niet eens met de verleende omgevingsvergunning. Zij vreest onder meer dat met de verleende omgevingsvergunning kamerbewoning mogelijk wordt gemaakt waarvan in de buurt bekend is dat dit voor overlast zorgt.

Verzoekster heeft bezwaar gemaakt tegen het besluit en de voorzieningenrechter gevraagd een voorlopige voorziening te treffen.

Rechtsvraag

Strekken de artikelen 3.81 en 3.82 van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) ter bescherming van verzoekster?

Uitspraak

Voor zover verzoekster betoogt dat de omgevingsvergunning voor de technische bouwactiviteit ten onrechte is verleend omdat het bouwplan niet voldoet aan de regels van artikelen 3.81 en 3.82 van het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), stelt de voorzieningenrechter vast dat deze bepalingen, waarin is neergelegd dat een bouwwerk zodanig is dat daglicht in voldoende mate kan toetreden, zijn geschreven ter bescherming van

de belangen van de bewoner van de te verbouwen woning. Ze strekken kennelijk niet tot de bescherming van de belangen van verzoekster. In artikel 8:69a van de Awb is geregeld dat verzoekster zulke bepalingen bij de rechter niet kan invoeren. Het gaat hier echter om een voorlopige voorziening hangende bezwaar. De relativiteit kan in bezwaar verzoekster niet worden tegengeworpen. Dat betekent dat het college in het besluit op bezwaar inhoudelijk moet reageren op dit betoog. Toch weegt de voorzieningenrechter bij de beoordeling of verzoekster spoedeisend belang heeft wel mee dat de bepalingen die verzoekster invoert niet haar eigen belangen beogen te beschermen. Met wat verzoekster heeft aangevoerd vindt de voorzieningenrechter niet gelijk duidelijk dat er strijd met de genoemde bepalingen bestaat. In het besluit op bezwaar kan verder op de door verzoekster genoemde punten worden ingegaan, terwijl er ondertussen geen situatie kan ontstaan dat verzoekster in haar belangen wordt geraakt.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 17-09-2025

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2025:11621

Zaaknummer: ROT 25/6271

Wetsartikelen: 5.1 lid 1 onder a Omgevingswet, 5.1 lid 2 onder a Omgevingswet, 3.81 Besluit bouwwerken leefomgeving, 3.82 Besluit bouwwerken leefomgeving en 8:69a Awb

RECHTSPRAAK

Handhaving/Haarlemmermeer

In de regel zal licht kunnen worden aangenomen dat sprake is van een woning als daarin woonvoorzieningen zijn aangebracht zoals een woonkamer, een slaapkamer, een badkamer, een toilet en een (volwaardige) keuken en deze inrichting het verblijf geschikt maken voor bewoning. Niet alleen de aanwezige voorzieningen maar alle omstandigheden van het geval bepalen of de conclusie gerechtvaardigd is dat een woning is gecreëerd of niet. Vergelijking met het rechtbankgebouw.

Casus

Eiser is eigenaar van een bedrijfsunit. De unit bestaat uit twee bouwlagen. De benedenverdieping is merendeels ingericht voor opslag. De bovenverdieping bevat onder meer een kantoor.

Het college van burgemeester en wethouders van Haarlemmermeer (verweerder) heeft aan eiser een last onder dwangsom opgelegd. Tegen dit besluit heeft eiser bezwaar gemaakt. Bij het besluit op bezwaar (het bestreden besluit) heeft verweerder het primaire besluit in stand gelaten.

Eiser heeft beroep ingesteld tegen het bestreden besluit en de voorzieningenrechter verzocht om een voorlopige voorziening te treffen.

Omdat de voorzieningenrechter na afloop van de zitting tot de conclusie is gekomen dat nader onderzoek niet kan bijdragen aan de beoordeling van de zaak beslist hij ook op het beroep van eiser daartegen. Artikel 8:86 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) maakt dat mogelijk.

Eiser heeft onder meer aangevoerd dat er geen sprake is van een zelfstandige woning in de bedrijfsunit, zodat het omgevingsplan niet wordt overtreden. In dit verband heeft eiser naar voren gebracht dat geen sprake is van een woning in de bedrijfsunit en dat alle faciliteiten ten dienste staan van de bedrijfsuitoefening.

Rechtsvraag

Is sprake van een woning in de bedrijfsunit, zodat verweerder terecht tot handhavend optreden is overgegaan?

Uitspraak

In het omgevingsplan ontbreekt een nadere definitie van bedrijfs- of woonbestemming waaruit kan worden afgeleid of de aangetroffen situatie als bedrijf of als woning moet worden aangemerkt. In het omgevingsplan staat als definitie van woning niet meer dan: een gebouw dat dient voor de huisvesting van één huishouden. In de regel zal licht kunnen worden aangenomen dat sprake is van een woning als daarin woonvoorzieningen zijn aangebracht zoals een woonkamer, een slaapkamer, een badkamer, een toilet en een (volwaardige) keuken en deze inrichting het verblijf geschikt maken voor bewoning (vergelijk de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ECLI:NL:RVS:2012:BV3254, waarop verweerder zich beroept). Dat betekent omgekeerd niet dat altijd als sprake is van een toilet, een badgelegenheid en een kookgelegenheid sprake is van (gebruik als) een woning. Het is immers bijvoorbeeld niet ongebruikelijk dat in een bedrijfsgebouw of kantoor een toilet, een douche en ook een volwaardige keuken of kookvoorziening aanwezig zijn. De enkele aanwezigheid van die voorzieningen betekent daarom nog niet dat het in dat geval zonder meer redelijk is om te stellen dat door de aanwezigheid van al deze voorzieningen in een bedrijfsgebouw of kantoor sprake is van (gebruik als) (zelfstandige) woning. In de hiervoor aangehaalde uitspraak was niet in geschil dat in het gebouw (alleen) werd gewoond, maar was de vraag of aan die hand van die verschillende voorzieningen in meervoud kon worden geconcludeerd dat sprake van meer dan een of twee woningen. De aanwezigheid van deze voorzieningen kan immers heel goed passen bij en ondersteunend zijn aan andere functies zoals de bedrijfs- of kantoorfunctie die het pand heeft. De enkele aanwezigheid van deze voorzieningen betekent nog niet dat (een deel van) het bedrijfs- of kantoorgebouw kan worden aangemerkt als woning omdat dit gebouw hierdoor geschikt is voor bewoning. Ook in het rechtbankgebouw zijn alle genoemde voorzieningen aanwezig, maar dat rechtvaardigt nog niet de conclusie dat het rechtbankgebouw daardoor een woning is. De aanwezigheid van deze voorzieningen binnen het rechtbankgebouw is immers volledig ondersteunend aan (in dit geval) de kantoorfunctie en zijn daarbinnen passend. Zo kan een douche gebruikt worden door medewerkers die van verre met de racefiets komen en is de keuken voorzien van alle apparatuur om lunches te kunnen verzorgen. Kortom, er zijn situaties denkbaar waarbij de aanwezigheid van een toilet, badkamer en een (volwaardige) keuken passen bij en vallen binnen de gebruiksfunctie van het kantoor- of bedrijfsgebouw, althans een andere gebruiksfunctie dan wonen.

Niet alleen de aanwezige voorzieningen maar alle omstandigheden van het geval bepalen daarom of de conclusie gerechtvaardigd is dat een woning is gecreëerd of niet. In dit geval is niet de conclusie gerechtvaardigd dat een woning in de bedrijfsunit is gecreëerd (en als zodanig wordt gebruikt). Gelet op het verhandelde ter zitting zijn zowel eiser (als zijn zoon) actief als elektriciens en gebruiken zij de bedrijfsunit voor hun bedrijfswerkzaamheden. Dat geldt ook voor de aangebrachte voorzieningen. Zo wordt de douche gebruikt na het werk en ook na gebruik van de fitnessapparatuur. De wasmachine en wasdroger worden gebruikt voor het wassen van bedrijfskleding. De keuken met in de keukenkastjes beperkt servies wordt gebruikt voor bedrijfslunches en soms voor maaltijden na werktijd. Voorts heeft de zoon van eiser tijdens de controle van 19 april 2024 onbestreden verklaard dat hij in de kantoor- en verblijfsruimte klanten ontvangt. De verblijfsruimte is volgens de zoon zo ingericht omdat hij de ruimte ook gebruikt als showroom voor klanten om elektrische installaties bij wijze van voorbeeld te kunnen tonen. Voor zijn beroep installeert de zoon van eiser elektra zoals spotjes en installeert hij alles wat te maken heeft met verlichting. Daarom zijn de aanwezige inrichtingselementen zoals de open haard en de televisie ook functioneel voor het gebruik van de bedrijfsunit als showroom, aldus de zoon van eiser tijdens voornoemde controle. Ter zitting heeft eiser het vorenstaande bevestigd. Dat de zoon soms met zijn vrienden in de bedrijfsunit samenkwam om te ontspannen, past minder goed in gebruik als bedrijfsruimte, maar is onvoldoende om daaruit af te leiden dat de bedrijfsunit als woning wordt gebruikt en ook zou moeten worden gebruikt.

Resumerend is genoegzaam aannemelijk dat de in de bedrijfsunit aangebrachte voorzieningen niet zijn bedoeld om van de bedrijfsunit een woning te maken, maar ten dienste staan van de bedrijfsfunctie. Het feit dat bij de controles niet is gebleken dat er daadwerkelijk wordt (of werd) gewoond, sterkt de voorzieningenrechter in de overtuiging dat de voorzieningen niet zijn aangebracht om van de bedrijfsunit een woning te maken maar dat de voorzieningen ten dienste staan van de bedrijfsfunctie. Zo stond er geen bed en zijn ook geen andere persoonlijke spullen aangetroffen zoals kleding, linnengoed et cetera, wonen zowel eiser als zijn zoon elders, was de koelkast nagenoeg leeg en stond in de keukenkastjes weinig servies. Dat in de melding die aanleiding was voor het onderzoek, sprake was van overlast en gesteld werd dat in de bedrijfsunit wordt of werd gewoond, leidt niet tot een ander oordeel, omdat die verklaring niet als bewijs is overgelegd, zodat die persoon niet nader als getuige kan worden gehoord, maar uit die enkele, in wezen vage stellingen ook niet kan worden afgeleid dat daadwerkelijk in de bedrijfsunit wordt of werd gewoond. Dat er in de ruimte wellicht wel af en toe werd gerecreëerd, hetgeen wellicht – als geen sprake is van een bedrijfsfeest – minder goed bij de bedrijfsbestemming past, maakt nog niet dat sprake is van een woning. Nu de in de bedrijfsunit aangebrachte voorzieningen niet meebrengen dat in de bedrijfsunit werd of wordt gewoond maar die voorzieningen ten dienste (kunnen) staan van de bedrijfsfunctie, volgt de

voorzieningenrechter verweerder niet in zijn conclusie dat sprake is van een overtreding omdat in de bedrijfsunit een woning zou zijn gecreëerd. Voorts is niet in geschil, zo bleek ter zitting, dat de keuken, de badkamer en het toilet in de bedrijfsunit vergunningsvrij mochten worden gerealiseerd. Van een overtreding omdat gebouwd zou zijn zonder omgevingsvergunning is dus in dat opzicht geen sprake. Nu de meest verstrekkende grief van eiser dat er geen sprake is van een zelfstandige woning, slaagt, kunnen de overige beroepsgronden onbesproken blijven.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 17-06-2025

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2025:10943

Zaaknummer: 25/1994 en 25/2062

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Handhaving en omgevingsvergunning/Oss

Afwijzing aanvraag omgevingsvergunning voor een bopa. Naar het oordeel van de rechtbank heeft het college van burgemeester en wethouders te snel aangenomen dat de geur van de manege activiteiten niet aanvaardbaar is. Het college hoeft bij de omgevingsvergunning voor een bopa niet uitputtend te beoordelen of significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden gaan optreden. Dat is de taak van het college van gedeputeerde staten van de provincie Noord-Brabant (GS), niet van het college. Evenredigheid van handhavend optreden.

Casus

Het college van burgemeester en wethouders Oss (het college) heeft een aanvraag om een omgevingsvergunning van eiseres afgewezen. Deze aanvraag heeft betrekking op het legaliseren van een manegevoorziening. Verder heeft het college een last onder dwangsom tegen het aanwezig hebben van een paardenbak, de paddock, het bijgebouw en de mestplaat met keerwanden inclusief de aansluitende verharding. Eiseres is het niet eens met de afwijzing van de aanvraag en de last onder dwangsom.

Het college heeft de aanvraag om een omgevingsvergunning afgewezen omdat de gevraagde manegevoorzieningen in strijd zijn met het Omgevingsplan/bestemmingsplan 'Buitengebied Oss 2020'. Het college heeft daarbij overwogen dat de omgevingsvergunning voor deze activiteiten alleen kan worden verleend via een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (bopa). In artikel 8.0a, tweede lid van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) is bepaald dat een Bopa alleen maar kan worden verleend met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. In artikel 8.0b, eerste lid van het Bkl is bepaald dat een aanvraag omgevingsvergunning met een Bopa getoetst moet worden, en moet voldoen aan hoofdstuk 5 van het Bkl. In artikel 8.0b, tweede lid, onder a van het Bkl is vervolgens bepaald dat een omgevingsvergunning met een Bopa geweigerd moet worden wanneer de

omgevingsplanactiviteit zou leiden tot een situatie die niet is toegelaten op grond van in dit geval een regel uit hoofdstuk 5 van het Bkl.

Rechtsvragen

1. Heeft het college kunnen aannemen dat bij verlening van de omgevingsvergunning – in het kader van het aspect geur – een onaanvaardbare situatie zou ontstaan?
2. Had het college bij de beoordeling van de aanvraag voor de omgevingsvergunning moeten beoordelen of significante gevolgen voor Natura 2000-gebied zullen optreden?
3. Bestond in dit geval aanleiding voor het college om af te zien van handhavend optreden?

Uitspraak

1. De rechtbank stelt vast dat de mestplaat en de stallen op meer dan 50 meter van de locatie van de derde-partij liggen. De geur door deze activiteiten op geurgevoelige gebouwen is aanvaardbaar en in overeenstemming met paragraaf 22.3.6.2 van het Omgevingsplan, de handreiking Activiteiten en milieuzonering (Handreiking) van de Vereniging Nederlandse Gemeenten of de voorgaande circulaire. De paardenbak en de paddock zijn geen gebouwen. Het college kan, bij de toets aan artikel 5.92 van het Bkl, aan de hand van de richtafstanden van de Handreiking dan wel de voorafgaande circulaire bezien of de geur van deze activiteiten aanvaardbaar is. Het college heeft hierbij beoordelingsruimte. De rechtbank is van oordeel dat het college hierbij terecht heeft aangenomen dat ter plekke sprake is van een gemengd gebied want dat oordeelde de rechtbank eerder in de uitspraak uit 2023.

De paddock ligt op minder dan 30 meter van de gevel van een geurgevoelig object. De paardenbak ligt op een afstand van minder dan 30 meter van de gevel van het bedrijfsverzamelgebouw maar op een afstand van meer dan 30 meter van de ruimtes waar arbeidsmigranten worden gehuisvest en ongeveer 30 meter van het kantoor in het bedrijfsverzamelgebouw. De rechtbank stelt tot slot vast dat het houden van paarden op de gronden waar de paddock en de paardenbak liggen als agrarisch gebruik gewoon is toegestaan.

Naar het oordeel van de rechtbank heeft het college te snel aangenomen dat de geur van de manege activiteiten niet aanvaardbaar is. Er is geen enkele aanleiding voor het oordeel dat de geurbelasting van de mestplaat en de stal niet aanvaardbaar is. Gelet op de oppervlakte van de paardenbak en de afstand van de paardenbak tot het bedrijfsverzamelgebouw ziet de rechtbank niet in waarom het gebruik van de paardenbak vanwege geurhinder niet aanvaardbaar zou zijn. In het stukje paardenbak dat binnen de richtafstand ligt, zullen niet

doorlopend paarden staan. Bovendien wordt er binnen de richtafstand niet gewoond. De rechtbank ziet daarom niet in waarom het college de omgevingsvergunning voor de mestplaat, de stal en de paardenbak niet heeft verleend. Dit past binnen een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De rechtbank neemt hierbij in aanmerking dat dit niet een situatie is die onlangs is ontstaan. De manege en het bedrijfsverzamelgebouw liggen al bijna 25 jaar naast elkaar en de paardenbak is al zeer geruime tijd geleden aangelegd. De rechtbank acht daarom ook niet waarschijnlijk dat de bedrijfsactiviteiten van de derde-partij mogelijk de paarden verstoren en ziet hierin geen reden voor het college om de omgevingsvergunning te weigeren.

Dat is anders voor de paddock. Slechts als het gebruik van de paddock niet verschilt van het gebruik van een weiland, zou het vergunnen van de paddock niet in strijd zijn met een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De intensiviteit van het gebruik van de paddock kan de rechtbank niet beoordelen. Het is niet duidelijk wat er gebeurt, of er met paarden wordt gereden of dat paarden alleen worden afgericht of losgelaten. Het college heeft terecht opgemerkt dat het moeilijk is om het gebruik van de paddock te reguleren met voorschriften. Als dat niet gebeurt, dan kan de paddock intensiever worden gebruikt om paarden te houden, af te richten of hier les te geven en dat kan zich minder goed verhouden met de bedrijfsvoering op de locatie van de derde-partij.

2. De rechtbank is van oordeel dat het college bij de omgevingsvergunning voor een Bopa niet uitputtend hoeft te beoordelen of significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden gaan optreden. Dat is de taak van het college van gedeputeerde staten van de provincie Noord-Brabant (GS), niet van het college. Bovendien is er in deze zaak geen aanleiding om aan te nemen dat dergelijke gevolgen op gaan treden omdat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op meer dan 10 kilometer afstand buiten het grondgebied van de gemeente Oss is gelegen. Er is dus ook geen enkele aanleiding voor het oordeel dat het project niet uitvoerbaar is.

3. Bij de vraag of van handhavend optreden mocht worden afgezien, moet worden beoordeeld of handhavend optreden onevenredig is. Hierbij toetst de bestuursrechter of het besluit geschikt en noodzakelijk is, en daarna of het besluit in de gegeven omstandigheden evenwichtig is. Of deze drie elementen aan bod komen, hangt af van de aangevoerde beroepsgronden. Bij handhavingsbesluiten geldt daarbij als uitgangspunt dat het algemeen belang gediend is met handhaving en dat om die reden in de regel tegen een overtreding moet worden opgetreden. Handhaving blijft dus voorop staan. Handhavend optreden is alleen onevenredig als er in het concrete geval omstandigheden zijn waaraan een zodanig zwaar gewicht toekomt dat het algemeen belang dat gediend is met handhaving daarvoor moet wijken. Dan is er een bijzonder geval waarin toch van handhavend optreden moet worden afgezien. Een bijzonder geval kan zich bijvoorbeeld voordoen bij concreet zicht op legalisatie,

maar ook andere omstandigheden van het concrete geval kunnen leiden tot het oordeel dat er een bijzonder geval is. Andere redenen om van handhavend optreden af te zien kunnen zich bijvoorbeeld voordoen bij een schending van het gelijkheidsbeginsel of het vertrouwensbeginsel.

Naar het oordeel van de rechtbank kan aan de positieve reactie op het principeverzoek geen gerechtvaardigde verwachting worden ontleend dat de omgevingsvergunning voor de Bopa zou worden verleend, laat staan dat het college zou afzien van handhavend optreden. Het college heeft in de reactie een voldoende duidelijk voorbehoud gemaakt. Naar het oordeel van de rechtbank was er ten tijde van het bestreden besluit geen concreet zicht op legalisatie omdat toen de omgevingsvergunning was geweigerd.

Hierboven heeft de rechtbank geoordeeld dat het college ten onrechte de omgevingsvergunning voor de mestplaat, de stal en de paardenbak heeft geweigerd. Dit is ook aanleiding om het handhavingsbesluit, voor zover hierin wordt opgetreden tegen de aanwezigheid van de mestplaat, de stal en de paardenbak te vernietigen. Deze drie activiteiten passen binnen een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Handhavend optreden tegen deze drie activiteiten is niet nodig en daarmee niet evenredig.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 19-09-2025

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2025:5801

Zaaknummer: 25/2060 en 25/2196

Wetsartikelen: 8.0a lid 2 Bkl, 8.0b lid 1 Bkl, 8.0b lid 2 Bkl, hoofdstuk 5 Bkl en 3:4 lid 2 Awb

RECHTSPRAAK

Handhaving/Ouder-Amstel

Gelet op de afmetingen is het kabouterverblijf een constructie van enige omvang en dient dit te worden aangemerkt als een bouwwerk. Omdat het kabouterverblijf ook niet vergunningvrij mag worden gebouwd, is sprake van een overtreding van artikel 5.1, eerste lid, onder a, van de Ow.

Casus

Het college van burgemeester en wethouders van Ouder-Amstel (het college) heeft aan eiser een last onder dwangsom opgelegd, omdat de constructie in eisers boom (het kabouterverblijf) een niet op de grond staand bouwwerk vormt en hoger is dan vijf meter. Volgens het college is sprake van strijd met artikel 5.1, eerste lid, onder a, van de Omgevingswet (Ow).

De last houdt in dat eiser de overtredingen van artikel 5.1, eerste lid, onder a, van de Ow moet beëindigen en beëindigd moet houden. Eiser kan dat doen, door de constructie volledig uit de boom te verwijderen en verwijderd te houden. Indien eiser niet, niet volledig, of niet tijdig aan de lastgeving voldoet, verbeurt hij een dwangsom van € 2.250 per constatering per week met een maximum van € 9.000. Eiser heeft tegen dit primaire besluit bezwaar gemaakt.

Met het bestreden besluit heeft het college, met overneming van het advies van de bezwaarschriftencommissie, het bezwaar van eiser tegen het primaire besluit ongegrond verklaard onder aanvulling van de motivering. Omdat nog steeds sprake is van een overtreding van artikel 5.1, eerste lid, onder a, van de Ow heeft het college terecht een tweede last onder dwangsom opgelegd, aldus het college.

Eiser is het niet eens met het bestreden besluit en heeft hiertegen beroep ingesteld bij de rechtbank.

Eiser voert aan dat geen sprake is van een overtreding van artikel 5.1, eerste lid, onder a, van de Ow. Volgens eiser is het kabouterverblijf onvoldoende van omvang om te kunnen worden

aangemerkt als een bouwwerk.

Rechtsvraag

Is sprake van een overtreding van artikel 5.1, eerste lid, onder a, van de Ow?

Uitspraak

De rechtbank stelt vast dat eiser het kabouterverblijf inmiddels heeft verwijderd en de overtreding dus heeft beëindigd. Op de zitting heeft eiser laten weten het kabouterverblijf weer in de boom te willen plaatsen. De rechtbank oordeelt dat eiser aldus bezien nog belang heeft bij een inhoudelijke beoordeling van de last onder dwangsom.

Op grond van artikel 5.1, eerste lid, onder a, van de Ow is het verboden zonder omgevingsvergunning een omgevingsplanactiviteit te verrichten.

Een omgevingsplanactiviteit is – voor zover hier van belang – een activiteit waarvan in het omgevingsplan is bepaald dat het is verboden deze zonder omgevingsvergunning te verrichten en die al dan niet in strijd is met het omgevingsplan. Dit volgt uit de bijlage onder A bij artikel 1.1., eerste lid, van de Ow.

Op grond van artikel 22.26 van het ‘Omgevingsplan gemeente Ouder-Amstel’ is het verboden zonder omgevingsvergunning een bouwactiviteit te verrichten en het te bouwen bouwwerk in stand te houden en te gebruiken.

Op grond van de bijlage onder A bij artikel 1.1., eerste lid, van de Ow wordt – voor zover hier van belang – onder bouwwerk verstaan: constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren, met inbegrip van de daarvan deel uitmakende bouwwerkgebonden installaties.

Niet in geschil is dat het kabouterverblijf een constructie van hout is die op de plaats van bestemming indirect met de grond is verbonden, bedoeld om ter plaatse te functioneren. Tussen partijen is in geschil of het hier gaat om een constructie van enige omvang.

Uit het bestreden besluit volgt dat het kabouterverblijf een oppervlakte heeft van circa 1,20 - 1,30 vierkante meter en 1,80 meter hoog is. Eiser heeft deze afmetingen niet betwist. Gelet op deze afmetingen is naar het oordeel van de rechtbank sprake van een constructie van enige omvang. De vergelijking van eiser met een vogelhuisje gaat niet op, nu een vogelhuisje in de regel veel kleiner is. De rechtbank oordeelt dat het kabouterverblijf moet worden aangemerkt als een bouwwerk.

Omdat het kabouterverblijf ook niet vergunningvrij mag worden gebouwd, heeft het college zich terecht op het standpunt gesteld dat sprake is van een overtreding van artikel 5.1, eerste lid, onder a, van de Ow.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 16-09-2025

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2025:6754

Zaaknummer: AMS 25/3302 en 25/3304

Wetsartikelen: 5.1 lid 1 onder a Ow en bijlage onder A bij artikel 1.1 lid 1 Omgevingswet

RECHTSPRAAK

Omgevingsvergunning/Alphen-Chaam

Het Besluit kwaliteit leefomgeving verwacht een actievere beoordeling van het bevoegde gezag. Daarin is bepaald dat het college actiever moet zijn bij de beoordeling voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Dat geldt niet alleen voor de fase van de vergunningverlening maar doet zich ook voor in de bezwaarfase.

Casus

Het college van burgemeester en wethouders van Alphen-Chaam (het college) heeft aan verzoeker een omgevingsvergunning verleend voor het starten van nevenactiviteiten bij een agrarisch bedrijf, namelijk een boerderijwinkel en het houden van workshops en proeverijen. Bij de beslissing op bezwaar (het bestreden besluit) heeft het college de aan verzoeker verleende omgevingsvergunning herroepen en de aanvraag alsnog geweigerd.

Verzoeker heeft tegen het bestreden besluit beroep ingesteld bij de rechtbank en de voorzieningenrechter verzocht een voorlopige voorziening te treffen.

Rechtsvraag

Verwacht het Besluit kwaliteit leefomgeving een actievere houding van het bevoegd gezag, zowel in de fase van vergunningverlening als in de bezwaarfase?

Uitspraak

De voorzieningenrechter constateert dat in de beslissing op bezwaar gebreken zitten. Van het college mocht een actievere houding verwacht worden ten aanzien van de gebreken in het primaire besluit. De constatering van de bezwaarschriftencommissie had moeten leiden tot een houding van het college om die gebreken te herstellen. Het Besluit kwaliteit leefomgeving verwacht daarbij ook een actievere beoordeling van het bevoegde gezag. Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant van 29 oktober 2024, welke is bevestigd in de

uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland van 5 april 2025 (Rb. Oost Brabant 29 oktober 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:5114 en Rb. Noord-Nederland 5 april 2025, ECLI:NL:RBNNE:2025:1419). Daarin is bepaald dat het college actiever moet zijn bij de beoordeling voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Dat geldt niet alleen voor de fase van de vergunningverlening maar doet zich ook voor in de bezwaarfase.

In dat opzicht overweegt de voorzieningenrechter dat nog wat af te dingen valt op de beslissing op bezwaar. Echter leest de voorzieningenrechter in het verweerschrift dat volgens het college nu geen sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De beslissing of sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties is aan het bestuursorgaan. De bestuursrechter beoordeelt zelf niet of voldaan is aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, maar toetst volgens standaard rechtspraak of de beslissing van het bestuursorgaan in overeenstemming is met het recht en of er een navolgbare motivering aan ten grondslag ligt.

Op dit moment is niet gebleken van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. De voorzieningenrechter gaat hiervan uit en dat betekent dat hij niet kan verwachten dat verzoekster over een toestemming zal beschikken.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 15-05-2025

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2025:3256

Zaaknummer: 25/2297

Wetsartikelen: